Verkenning van scenario's voor de exploitatie van de drinkwatervoorziening in Caribisch Nederland

12 mei 2021

kpmg.nl

Inleiding

Inleiding

Achtergrond

Door het insulaire karakter, de beperkte zoetwatervoorziening en de hoge productiekosten van drinkwater uit zeewater, en de beperkte schaal waarover kosten verdeeld kunnen worden, zijn de drinkwaterkosten in Caribisch Nederland hoog. Tegelijkertijd zijn de gemiddelde inkomens een stuk lager ten opzichte van Europees Nederland.

Het kabinet, onder leiding van de staatssecretaris van SZW, heeft in juni 2019 een ijkpunt voor een sociaal minimum in Caribisch Nederland vastgezet. Dit ijkpunt is een richtbedrag dat iemand ten minste nodig heeft om van te leven en is per individueel eiland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) bepaald. Om op dit bedrag uit te komen, worden door het kabinet op verschillende vlakken maatregelen genomen om enerzijds de inkomens van inwoners te verhogen en anderzijds de kosten van levensonderhoud te verlagen. Vanuit het ministerie van IenW wordt subsidie beschikbaar gesteld om de prijs van drinkwater betaalbaar te houden.

In de kabinetsreactie voortgangsrapportage ijkpunt sociaal minimum van 27 juni 2019 heeft de staatssecretaris van SZW toegezegd om de ontwikkelingen omtrent de voortgang de komende vijf jaar jaarlijks aan de Tweede Kamer te rapporteren. In juli 2020 is er, na overleg met de minister van IenW, aan de Tweede Kamer gerapporteerd dat het kabinet zal onderzoeken of en zo ja welke mogelijkheden er zijn om de drinkwatertarieven voor Caribisch Nederland te verlagen om vervolgens hierover in het kader van het sociaal minimum en de hoogte van de inkomens te kunnen besluiten.

Vraagstelling

Het doel van voorliggend onderzoek is om inzicht te verkrijgen in de financiële, bestuurlijke en juridische impact op een aantal gedefinieerde scenario's om voor Caribisch Nederland te komen tot een duurzame exploitatie van de drinkwatervoorziening.

Resultaat

Het resultaat van de verkenning is vastgelegd in deze rapportage. Hierin is een viertal scenario's uitgewerkt. De gekozen scenario's zijn voorafgaand aan deze verkenning door het ministerie van IenW met input van diverse betrokkenen opgesteld en gedurende voorliggende verkenning zijn deze aangescherpt en bijgesteld. De resultaten zijn in nauwe afstemming met diverse betrokkenen tot stand gekomen. Zo zijn voor elk van de scenario's vanuit verschillende perspectieven en expertises beelden opgehaald bij betrokken partijen in Europees Nederland en Caribisch Nederland. Een inventarisatie naar draagvlak en/of specifieke voorkeuren van betrokken partijen voor een of meerdere scenario's maken geen deel uit van de verkenning. De uitgewerkte scenario's vormen daarmee input voor besluitvorming over de ontwikkeling van beter op de toekomst ingerichte instrumenten.

Reikwijdte

Wij hebben gebruikgemaakt van bestaande en door de opdrachtgever en andere in de uitvraag genoemde partijen aangeleverde documentatie, data en inzichten. De rol van KPMG is geweest om deze te interpreteren, te rangschikken en te analyseren, en waar mogelijk te valideren.

Er is door KPMG geen audit op de cijfers verricht. Er heeft derhalve geen accountantscontrole of beoordeling plaatsgevonden.

Wij benadrukken dat KPMG geen beslissingen neemt namens of participeert in enig besluitvormingsproces. In deze rapportage worden derhalve geen keuzes gemaakt.

Verspreidingskring

Deze rapportage is uitsluitend bedoeld voor het ministerie van IenW. De verspreiding van dit document gebeurt onder regie van het ministerie van IenW als opdrachtgever.

Het is niet toegestaan het rapport, in het geheel of in delen openbaar te maken of aan derde organisaties te verstrekken, eruit te citeren of eraan te refereren zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van het ministerie van IenW.

Leeswijzer

Op de volgende pagina's schetsen we in hoofdstuk 1 allereerst de huidige situatie en bespreken we de bestuurlijke en juridische impact op een viertal toekomstige scenario's. Hierna presenteren wij in hoofdstuk 2 de financiële impact en in hoofdstuk 3 ronden we af met onze conclusies. De bijlagen geven verdieping waar van toepassing en bevatten een lijst van betrokken personen en organisaties.

KPMG

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

1. Huidige situatie en scenario's

1. Huidige situatie en scenario's

De drinkwatervoorziening is verschillend geregeld per eiland.

In het algemeen geldt dat Caribisch Nederland voor de productie van drinkwater grotendeels aangewezen is op zeewater dat met behulp van elektriciteit wordt ontzilt. Dit is een kostbare methode. Daarnaast wordt er gebruikgemaakt van zogenaamde cisternen, waar regenwater in opgevangen wordt. Verder zijn er verschillen met betrekking tot de organisatie van de drinkwatervoorziening per eiland.

- Op Bonaire is het Water Energie Bedrijf Bonaire (hierna WEB Bonaire) verantwoordelijk voor de drinkwaterproductie en -distributie. WEB Bonaire beheert een drinkwaternet waarop nagenoeg alle huishoudens en bedrijven (95%) zijn aangesloten. Daarnaast wordt er drinkwater via tankauto's geleverd aan de huishoudens die geen aansluiting op het drinkwaternet hebben (ongeveer 5%).
- Op Sint Eustatius is de Sint Eustatius Utility Company (STUCO) verantwoordelijk voor de drinkwaterproductie en -distributie. Vanaf medio 2013 is op Sint Eustatius een drinkwaternet operationeel dat wordt gevuld met drinkwater uit de waterfabriek. Momenteel is zo'n 45% van alle huishoudens aangesloten op het drinkwaternet. Daarnaast wordt er, net als op Bonaire, via tankauto's drinkwater geleverd aan de huishoudens die niet aangesloten zijn op het drinkwaternet om eigen cisternen mee te vullen. Aanvullend koopt men water in winkels.
- Op Saba is geen sprake van een drinkwaternet waar bewoners op aangesloten kunnen worden. Het eiland is te rotsachtig om een uitgebreid distributienetwerk aan te leggen. Op Saba wordt Reverse Osmosis (RO) water door derden per tankauto gedistribueerd naar huishoudens. Aanvullend kopen mensen water in winkels. Het RO-water voldoet niet aan alle kwaliteitseisen van drinkwater. Verder wordt in 2021 gebotteld drinkwater ter beschikking gesteld na de realisatie van een bottelfabriek. De bottelfabriek voegt mineralen toe aan het RO-water om het geschikt te maken als drinkwater. Het water wordt gebotteld in 3- en 5-gallonflessen.

Op alle drie de eilanden wordt in verschillende mate gebruikgemaakt van cisternen. Dit zijn waterreservoirs waar regenwater in opgevangen wordt voor de watervoorziening. Het gebruik van cisternen is een historisch gegroeide methode voor inwoners om in hun eigen watervraag te voorzien. Ze worden in de praktijk gebruikt voor grijswater- en drinkwatertoepassingen. De aanwezigheid van cisternen biedt zekerheid van water, met name in relatie tot de orkaandreiging op de bovenwindse eilanden.

Uit gesprekken met betrokkenen blijkt dat vooral op Sint Eustatius en Saba het gebruik groot is. Op Sint Eustatius is het een verklaring voor het relatief lage aansluitpercentage (45%) bij STUCO. Doordat men water bestelt als de cisterne leeg is, heeft STUCO te maken met piekgebruiken in perioden van droogte.

Gebruik cisternen voor drinkwater

- Huishoudens zijn deels aangesloten op het drinkwaternet (Sint Eustatius), krijgen water geleverd per truck of gebruiken flessen drinkwater (onder andere op Saba). Het beeld is dat een klein deel van de aansluitingen van STUCO volledig afhankelijk is van de levering van drinkwater door STUCO. Daarnaast wordt er ook water opgevangen in cisternen. Dit betreft vaak regenwater, maar kan in droge tijden ook aangeleverd worden per truck.
- Op basis van de Wet elektriciteit en drinkwater BES is winning van regenwater in cisternen voor eigen huishoudelijk gebruik toegestaan. Dit is niet gereguleerd, de gebruiker is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit. Om water uit cisternen bruikbaar te maken voor drinkwaterconsumptie is het nodig de cisterne regelmatig te reinigen en water te desinfecteren, bijvoorbeeld door dit te filteren. De distributeur is verantwoordelijk voor de kwaliteit tot het moment van levering. De vulling van de cisterne op Saba met RO-water voldoet in eerste aanleg niet aan alle drinkwaterkwaliteitseisen. Vandaar dat per 2021 een fabriek voor gebotteld drinkwater in gebruik wordt genomen.
- Op basis van gesprekken met STUCO is de verwachting dat de groei van cisternen om verschillende redenen beperkt zal blijken. Allereerst omdat het plaatsen van een cisterne vraagt om relatief grote initiële investeringen, waarvan het beeld van STUCO is dat mensen daarvan afzien en kiezen voor een aansluiting op het drinkwaternet. Anderzijds doordat de leveringszekerheid van drinkwater via het drinkwaternet de laatste jaren is verbeterd door investeringen in de productie- en opslagcapaciteit en de transportleiding.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

1. Huidige situatie en scenario's

— Op dit moment is er geen actuele kwantitatieve informatie beschikbaar over het aantal cisternen in gebruik voor Sint Eustatius en op welke wijze deze gebruikt worden in de dagelijkse praktijk. Op Saba was er in 2014 sprake van circa 800 cisternen*. Zodoende is ook geen zicht op het volume drinkwater dat wordt onttrokken uit regenwater.

— Kortom, het gebruik van een cisterne kent een laag kostenniveau voor bewoners, maar aan het gebruik van drinkwater uit een cisterne zijn (kwaliteits)risico's gebonden.

— Gelijkblijvend gebruik van cisternen richting de nabije toekomst wordt verwacht. Deze verwachting gaat ervan uit dat de regenval gelijk blijft en dat het aantal cisternen niet groeit met de bevolkingsgroei, omdat bewoners kiezen voor een vaste aansluiting (in geval van Sint Eustatius). Wel kan bij een prijsverlaging van gebotteld water (Saba) of drinkwatertarieven (Sint Eustatius) de vraag naar drinkwater vanuit een externe leverancier toenemen, omdat het voor bewoners vanuit kostenoverweging een aantrekkelijk(er) alternatief wordt.

*Bron: Memoire van toelichting Wet elektriciteit en drinkwater BES

Er worden op Bonaire twee private RO-waterproductie-installaties gebruikt voor grijswatertoepassingen. Dit vindt op kleine schaal plaats en de verwachting is dat dit niet zal groeien.

— Op Bonaire zijn er twee hotels die gebruikmaken van een private RO-waterproductie-installatie. Deze installaties zijn in het verleden gerealiseerd om in eigen RO-water te kunnen voorzien in een periode waarin het drinkwaternet kleiner en de leveringszekerheid beperkter was. Deze installaties worden door de hotels momenteel nog gebruikt.

— Het geproduceerde RO-water door deze installaties is niet geschikt voor drinkwatertoepassingen en wordt ook niet als zodanig gebruikt. Het RO-water wordt door de hotels gebruikt voor grijswatertoepassingen zoals douchen, vullen van zwembaden en toiletspoeling. Gasten van de hotels worden voorzien van gebotteld drinkwater. Zodoende hebben deze hotels geen aansluiting op het drinkwaternet.

— Het gebruik van dit soort type installaties door twee hotels vormt de uitzondering op het eiland. De overige hotels zijn aangesloten op het drinkwaternet en WEB Bonaire geeft aan dat nieuwe hotels ook opteren voor een aansluiting op het drinkwaternet in plaats van de bouw van een private RO-waterproductie-installatie. Er worden zover bekend ook geen nieuwe private installaties gebouwd.

— De realisatie van een nieuwe RO-waterproductie-installatie lijkt om verschillende redenen minder aantrekkelijk dan voorheen. Allereerst omdat het drinkwaternet en de leveringszekerheid verbeterd zijn in de afgelopen jaren, waardoor de investering in een eigen installatie minder aantrekkelijk is. Ook vragen dit soort RO-waterproductie-installaties regelmatig en expertmatig onderhoud. Tot slot stelt de huidige wetgeving verschillende eisen aan de realisatie van een nieuwe private RO-waterproductie-installatie in de vorm van vergunningen (productie- en/of omgevingsvergunningen) en is het niet toegestaan om het geproduceerde water te verkopen aan derden.

De drinkwatertarieven die ten hoogste in rekening mogen worden gebracht worden vastgesteld zoals beschreven in de Wet elektriciteit en drinkwater BES.

De vaststelling van de drinkwatertarieven volgt de methode zoals vastgelegd in de Wet elektriciteit en drinkwater BES (2016). Hiervoor leveren de waterbedrijven WEB Bonaire en STUCO de verwachte kosten voor de drinkwatervoorziening op respectievelijk Bonaire en Sint Eustatius aan bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM).

Er is sprake van tariefregulering. De ACM stelt de maximale productieprijs per m^3 vast op basis van de kosten die de producenten maken. De vastgestelde maximum-tarieven borgen kostendekkendheid en de mogelijk tot rendement voor duurzame uitvoering. Voorliggend onderzoek toont de tarieven zoals vastgesteld door de ACM. Elke tarief dat lager ligt dan deze 'ACM-tarieven' vraagt aanvulling vanuit een andere dekkingsbron om de kosten te dekken.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

1. Huidige situatie en scenario's

De productieprijs voor drinkwater is gebaseerd op de werkelijke kosten van de productie met inachtneming van een redelijk rendement en omvat de operationele en onderhoudslasten, de energiekosten en de kapitaalslasten. Elk jaar voert de ACM een nacalculatie uit en past een profit sharing-methodiek toe om de drinkwaterbedrijven te stimuleren om doelmatig (efficiënt) te werken en tegelijkertijd te borgen dat bedrijven ook investeringen kunnen doen. Dit betekent dat bij een hogere kostenrealisatie de waterbedrijven 50% van de kosten mogen doorberekenen in de tarieven voor het volgend jaar. De overige 50% van de kosten wordt door het waterbedrijf zelf gedragen. Dit geldt ook omgekeerd in het geval van lagere realisatie van kosten (50% wordt in mindering gebracht bij de tarieven voor het volgend jaar en 50% wordt toegekend aan het waterbedrijf).

Op dezelfde wijze stelt de ACM ook de tarieven vast die de distributeur ten hoogste zal doorberekenen aan de afnemers voor de distributie van drinkwater. Hierin worden een aantal tariefvarianten onderscheiden: a) aansluittarief, b) vast gebruikstarief, c) variabel gebruikstarief en d) wegtransporttarief voor drinkwater.

a) Het aansluittarief is de eenmalige vergoeding die een afnemer betaalt aan de distributeur voor een nieuwe aansluiting op het drinkwaternet. De hoogte van het aansluittarief is afhankelijk van de aansluitcapaciteit en eventueel de lengte van de verbinding. De huidige wet staat niet toe dit tarief te subsidiëren.

b) Het vaste gebruikstarief (ook wel vast distributietarief) wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die drinkwater ontvangt op een aansluiting ter dekking van de kosten die verband houden met transport (investeringen in netten, reparaties, etc.) en het installeren en beheren van de meters. De hoogte van het vaste gebruikstarief is afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit, wordt berekend per aansluiting en wordt uitgedrukt in een vast bedrag in USD. De huidige wetgeving staat toe dit tarief te subsidiëren.

c) Het variabele gebruikstarief (ook wel variabel distributietarief) wordt uitgedrukt in een bedrag per kubieke meter drinkwater en wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die drinkwater ontvangt. Het tarief dekt de kosten voor de productie en levering van het drinkwater. De huidige wetgeving staat niet toe dit tarief te subsidiëren.

d) Het wegtransporttarief voor drinkwater wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die drinkwater ontvangt via een transportmiddel (tankauto's, tankschepen of andere transportvoorzieningen) ter dekking van de productie- en transportkosten. De huidige wetgeving staat toe dit tarief te subsidiëren.

Saba kent door de unieke context andere tarieven, welke niet door de ACM worden vastgesteld. Er wordt een tarief gehanteerd voor het RO-water dat op Saba per truck wordt gedistribueerd, dat door het Openbaar Lichaam Saba wordt vastgesteld. Daarnaast is er vanaf 2021 sprake van tarieven voor het gebottelde drinkwater (3- en 5-gallonflessen) dat in de nieuw gerealiseerde bottelfabriek geproduceerd wordt.

De drinkwatertarieven worden op dit moment op het vaste distributietarief (b) en het wegtransporttarief (d) gesubsidieerd om de tarieven die in rekening gebracht worden bij de afnemers te verminderen.

Met de invoering van de Wet elektriciteit en drinkwater BES in 2016 en de toepassing van de methodiek zijn de drinkwatertarieven meer dan voorzien gestegen. De kostendekkende tarieven voor de drinkwatervoorziening waren daarmee voor sommige afnemers niet langer betaalbaar en toegankelijk, wat in strijd is met de wet. Daarom verleent het ministerie van IenW jaarlijks een subsidie op het vaste distributietarief van drinkwater op Sint Eustatius en Bonaire. Voor Bonaire wordt er ook subsidie verleend op het wegtransporttarief. Voor Saba gaat het om een subsidie in de transportkosten van Reverse Osmosis-water dat per trucks over het eiland vervoerd wordt.

Om de drinkwatervoorziening toegankelijk en betaalbaar te houden biedt de 'Tijdelijke subsidieregeling drinkwater BES en rioolwaterzuiveringsinstallatie Bonaire' het kader voor het verstrekken van een exploitatiekostensubsidie over 2018 tot en met 2024. Ten aanzien van Sint Eustatius is mede hierdoor het aantal aansluitingen op het drinkwaternet sterk toegenomen naar het huidige niveau, in 2019 zelfs met 20%.

Via deze subsidieregeling wordt er jaarlijks onder meer subsidie verstrekt op de vaste gebruikstarieven en wegtransporttarieven op Bonaire (EUR 4 miljoen in 2019), de vaste gebruikstarieven op Sint Eustatius (EUR 405.000 in 2019) en het tarief voor RO-water op Saba voor specifiek de kostencomponent transport (EUR 93.000 in 2019).

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

1. Huidige situatie en scenario's

Deze jaarlijkse subsidie wordt verstrekt aan WEB Bonaire, STUCO en het Openbaar Lichaam van Saba. De regeling biedt de mogelijkheid de subsidie aan te vullen indien de drinkwatervoorziening niet langer betaalbaar of toegankelijk blijkt (bijvoorbeeld doordat de onderhoudskosten van het drinkwaternet stijgen, het aantal aansluitingen stijgt, etc.). Dit heeft zich de laatste periode ook zo voorgedaan. Daarnaast is – vanwege COVID-19 – voor de jaren 2020 en 2021 extra subsidie verleend om de kosten van de vaste gebruikstarieven op Bonaire en Sint Eustatius verder te verlagen naar USD 0. Voor Saba betreft het in 2020 het vergroten van de wateropslag, hetgeen zonder deze maatregel doorberekend zou zijn in de RO-tarieven voor gebruikers en een tijdelijke verlaging van de prijs van het in 2021 beschikbare gebottelde drinkwater.

Een vergelijking van de drinkwatertarieven per eiland maakt verschillen tussen de eilanden inzichtelijk. Een een-op-eenvergelijking is door de unieke omstandigheden niet eenduidig te maken.

— Deze verkenning hanteert de kosten en tarieven van drinkwater in 2019 als beeld bij de huidige situatie van de drinkwaterkosten in Caribisch Nederland.

— De tabellen op de volgende pagina's tonen in de bestaande tariefstructuur de kostendekkende tarieven zoals vastgesteld door de ACM, de tarieven voor de afnemers per aansluitcategorie en het verschil tussen beide. De kostendekkende tarieven zijn de maximumtarieven zoals vastgesteld door de ACM. De werkelijke tarieven zijn de tarieven zoals in rekening gebracht bij de afnemers. Laatstgenoemde wordt bepaald door de nutsbedrijven op de eilanden en de Openbare Lichamen. Het verschil tussen de kostendekkende tarieven en de werkelijke tarieven wordt in de huidige situatie opgebracht door het ministerie van IenW en/of het Openbaar Lichaam en/of het drinkwaterbedrijf.

— Doordat de situatie op de eilanden verschilt, is een tariefvergelijking tussen de eilanden onderling niet eenduidig te maken en/of geeft deze beperkt inzicht in de werkelijke kosten voor drinkwater per eiland. Dit wordt veroorzaakt door de eerder benoemde verschillen zoals het gebruik van cisternen en het ontbreken van een drinkwaternetwerk op Saba.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

1. Huidige situatie en scenario's

De gehanteerde tarieven in relatie tot kostendekkende tarieven op Bonaire

De tabel hieronder toont de bestaande tariefstructuur op Bonaire en maakt onderscheid in het kostendekkend tarief zoals vastgesteld door de ACM en het tarief voor afnemers in 2019. De tarieven voor afnemers mogen dit maximumtarief niet overstijgen, wel mag naar beneden worden afgeweken.

Om de tarieven betaalbaar te houden vraagt WEB Bonaire – in overleg met het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) – subsidie aan. Vervolgens worden, rekening houdend met de verkregen subsidies, de uiteindelijke tarieven voor alle afnemers door WEB Bonaire vastgesteld.

De tabel toont verder dat er in drinkwatertarieven niet gedifferentieerd wordt tussen typen gebruikers. Wel wordt er afhankelijk van het type aansluiting (1/2", 3/4", 1", 2" of 4") een hoger vast distributietarief geheven. Het overgrote deel (ruim 98%) van de aansluitingen betreft een 1/2"-aansluiting. Dit aansluittype wordt veelal voor huishoudens gebruikt, maar ook voor kleine bedrijven. Op Bonaire zijn vrijwel alle huishoudens en bedrijven (95%) aangesloten. Daarnaast wordt er drinkwater via tankauto's geleverd aan de huishoudens die geen aansluiting op het drinkwaternet hebben (ongeveer 5%).

Bij het vaste distributietarief van de 1/2"-aansluiting en het wegtransporttarief is door het waterbedrijf een lager tarief in rekening gebracht dan het kostendekkende tarief uit het ACM-model. Dit was respectievelijk USD 7,00 en USD 5,17.

De totale subsidie in 2019 op drinkwater bedroeg USD 4,6 miljoen (of EUR 4 miljoen)*.

Bonaire – drinkwatertarieven in 2019

in USD

Tarief	Aansluittype	Kostendekkend tarief (ACM)	Tarief voor afnemers	Delta kostendekkend tarief vs. gehanteerd tarief
Vast distributietarief p/mnd.	1/2 "	45,02	7,00	38,02
Vast distributietarief p/mnd.	3/4 "	103,55	103,55	-
Vast distributietarief p/mnd.	1"	180,09	180,09	-
Vast distributietarief p/mnd.	2"	720,37	720,37	-
Vast distributietarief p/mnd.	4"	2881,48	2881,48	-
Variabel distributietarief p/mnd.	-	4,44	4,44	-
Wegtransporttarief per m3	-	17,29	5,17	12,12
Aansluittarief	-	1069,61	1069,61	-
Heraansluittarief	-	40,00	40,00	-

*Subsidievaststelling IenW van 30/7/20 met kenmerk IENW/BSK-2020/149652

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Op Sint Eustatius wordt het vaste distributietarief gesubsidieerd. Totale omvang is EUR 0,5 miljoen. Dit bereikt ongeveer 45% van de bewoners (aansluitingen).

De gehanteerde tarieven in relatie tot kostendekkende tarieven op Sint Eustatius

De tabel hieronder toont de bestaande tariefstructuur op Sint Eustatius en maakt onderscheid in het kostendekkend tarief zoals vastgesteld door de ACM en het tarief voor afnemers in 2019. De tarieven voor afnemers mogen dit maximumtarief niet overstijgen, wel mag naar beneden worden afgeweken. Anders dan op Bonaire is er één type aansluiting. Zodoende geldt er één vast distributietarief.

De tabel hieronder toont de kostendekkende drinkwatertarieven en de tarieven in rekening gebracht bij afnemers in 2019. Voor het vaste distributietarief is door het waterbedrijf een lager tarief voor afnemers vastgesteld van USD 6,85.

Verder geldt een variabel distributietarief van USD 7,87 per m^3 verbruik via de aansluiting. Voor de levering van drinkwater per truck geldt een tarief van USD 15,30 per m^3. Beide tarieven zijn de kostendekkende tarieven.

De totale subsidie in 2019 op drinkwater bedroeg EUR 405.000*.

Sint Eustatius – drinkwatertarieven in 2019

in USD

Tarief	Kostendekkend tarief (ACM)	Tarief afnemers	Delta kostendekkend tarief vs. gehanteerd tarief
Vast distributietarief p/mnd.	69,62	6,85	62,77
Variabel distributietarief per m3	7,87	7,87	-
Wegtransporttarief per m3	15,30	15,30	-
Aansluittarief	260,12	260,12	-
Heraansluittarief	40,00	40,00	-

*Subsidieverlening IenW van 23/5/19 met kenmerk IENW/BSK-2019/120510

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Op Saba wordt het RO-watertarief gesubsidieerd. Het RO-water voorziet niet in de volledige waterbehoefte op het eiland. Totale omvang subsidie is EUR 0,1 miljoen.

De gehanteerde tarieven in relatie tot kostendekkende tarieven op Saba

De tabel hieronder toont het kostendekkende RO-watertarief zoals door het Openbaar Lichaam is afgestemd en het RO-watertarief in rekening gebracht bij afnemers in 2019. Zoals eerder benoemd, is de situatie op Saba anders dan op Bonaire en Sint Eustatius. Het RO-water en het drinkwater per truck gedistribueerd. Het Openbaar Lichaam Saba heeft een contract met een distributeur voor RO-water. Het afgestemde tarief voor RO-water per gallon is USD 0,10. Een gallon is circa 3,8 liter.

Het RO-watertarief wordt gesubsidieerd om aan afnemers een tarief van USD 0,06 door te berekenen.

De totale subsidie in 2019 was EUR 93.000*. Deze subsidie is aangewend om het tarief voor gedistribueerd RO-water te dempen.

Per 2021 wordt de bottelfabriek voor drinkwater naar verwachting gerealiseerd, welke gebotteld drinkwater zal gaan leveren in 3-gallon- en 5-gallonflessen. Deze flessen zullen naar verwachting USD 4,75 en USD 5,46 kosten voor respectievelijk de 3-gallon- en 5-gallonfles. Dit is gebaseerd op een 50/50-verdeling tussen beide flessen. Het is nog niet duidelijk welke mix aan flessen geproduceerd wordt. Doordat het gebottelde drinkwater nog niet in gebruik was in 2019, is er geen sprake van subsidiëring van het tarief in 2019.

Saba – drinkwatertarieven in 2019

in USD

Tarief	Kostendekkend tarief	Tarief afnemers	Delta kostendekkend tarief vs. gehanteerd tarief
RO-watertarief per gallon	0,10	0,06	0,04

*Subsidieverlening IenW zoals opgenomen in tijdelijke subsidieregeling drinkwater BES. Aanvullend heeft Openbaar Lichaam Saba USD 6.000 bijgedragen.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Een viertal scenario's vormen de bouwblokken voor nadere besluitvorming over de duurzame exploitatie van de drinkwatervoorziening.

De verwachting is dat de kosten van drinkwater in Caribisch Nederland structureel hoog zullen blijven door onder andere de beperkte zoetwatervoorziening in combinatie met de hoge productiekosten van drinkwater uit zeewater en de schaalnadelen van de eilanden. Tegelijkertijd wordt gestreefd om drinkwater als basisvoorziening betaalbaar te laten zijn voor alle gebruikers van de verschillende eilanden.

Het doel van de scenario's is om een eerste inzicht te verkrijgen in de bestuurlijke, juridische en financiële impact van een aantal varianten om voor Caribisch Nederland te komen tot een duurzame exploitatie van de drinkwater-voorziening.

De gekozen scenario's zijn voorafgaand aan deze verkenning door het ministerie van IenW met input van diverse betrokkenen opgesteld; gedurende de verkenning zijn deze bijgesteld. De scenario's zijn:

- Socialiseren: Het scenario ziet erop toe dat de hogere kosten voor de drinkwatervoorziening in Caribisch Nederland ten opzichte van Europees Nederland via Europees Nederlandse drinkwaterbedrijven worden doorbelast aan de Europees Nederlandse gebruikers.
- Subsidiëren: Het scenario ziet erop toe dat de gebruikstarieven in Caribisch Nederland worden verlaagd door het structureel beschikbaar stellen van een subsidie.
- Gedifferentieerde tarieven: Het scenario ziet erop toe de drinkwatertarieven voor het financieel meest kwetsbare deel van de afnemers te verlagen.
- Duurzame energie: Het scenario ziet erop toe de kostprijs en daarmee de tarieven voor gebruikers te verlagen door in te zetten op meer duurzame energie.

Voor elk van de scenario's zijn vanuit verschillende perspectieven en expertises beelden opgehaald bij betrokken partijen in Europees Nederland en Caribisch Nederland. Hiervoor hebben verschillende gesprekken plaatsgevonden. Denk hierbij aan gesprekken met de Openbare Lichamen, de waterbedrijven STUCO en WEB Bonaire, een vertegenwoordiging van de waterbedrijven in Europees Nederland, de ACM als toezichthouder, het ministerie van EZK en het ministerie van IenW als opdrachtgever voor deze verkenning.

De ingebrachte beelden uit deze gesprekken zijn samengebracht op de volgende pagina's. Een inventarisatie naar draagvlak en/of specifieke voorkeuren voor een of meerdere scenario's maken geen deel uit van de verkenning. Een interviewlijst is als bijlage H toegevoegd.

De observaties zijn het gevolg van gevoerde gesprekken met diverse betrokken organisaties. Zodoende brengen observaties meerdere perspectieven samen.

Zo is besproken op welke wijze een scenario invloed heeft op het geldende beleid ten aanzien van de drinkwatervoorziening in Caribisch Nederland, invloed heeft of aanpassingen vraagt op de (bestuurlijke) afspraken tussen betrokken partijen (Openbare Lichamen, waterbedrijven, ministeries) en de rolverdeling en/of taken en bevoegdheden tussen partijen. Ook is gekeken naar de wijze waarop een scenario past of aanpassingen vraagt ten aanzien van de geldende wetgeving (Wet elektriciteit en drinkwater BES).

Tot slot is op hoofdlijnen de financiële impact inzichtelijk gemaakt. Hierbij liggen onderliggende keuzes niet zonder meer vast en zijn deze uitwisselbaar. Zo wordt gerekend met tariefniveaus voor bewoners om een eerste indruk te geven, maar zijn hier verschillende varianten in de praktijk op mogelijk.

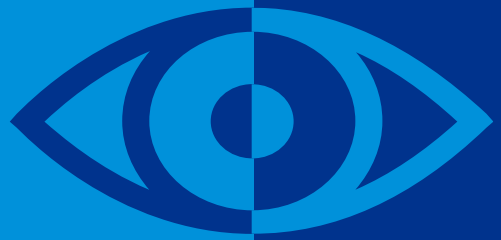
De scenario's bieden input bij een te maken keuze. Een keuze voor een scenario is afhankelijk van de wijze waarop de ingebrachte argumenten gewogen worden.

Een uiteindelijke keuze voor een scenario en/of elementen uit een scenario is een politiek-bestuurlijke beslissing en is afhankelijk van de wijze waarop de ingebrachte argumenten uit deze verkenning gewogen worden op uitgangspunten bij die keuze, zoals de mate waarin een scenario uitvoerbaar is en het draagvlak bij verschillende stakeholders aanwezig is, de complexiteit van benodigde wijzigingen (zowel juridisch als bestuurlijk), de wijze waarop een scenario bijdraagt aan het beoogde doel en de kosten gemoeid met het scenario.

Betrokkenen zijn het erover eens dat drinkwater, als voorziening voor de eerste levensbehoefte, voor iedereen toegankelijk moet zijn. De wijze waarop dit vorm te geven is een keuze. Hierbij is het van belang te benoemen dat voor alle scenario's geldt dat op dit moment een gemeenschappelijk beeld of eenduidige norm op een aanvaardbaar tarief ontbreekt. Denk hierbij aan de kosten voor drinkwater als onderdeel van het besteedbaar inkomen en/of het plaatsen van deze kosten in het bredere perspectief in het kader van het sociaal minimum. Onderzoek naar een dergelijke norm is geen onderdeel van voorliggende verkenning. Zodoende zijn tariefniveaus zoals gehanteerd in dit document ter indicatie.

KPMG

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

1) Socialiseren

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van Socialiseren.

Het scenario ziet erop toe dat de gebruikstarieven in Caribisch Nederland verlaagd worden naar een gemiddeld tariefniveau vergelijkbaar met Europees Nederland. De hogere kosten voor de drinkwatervoorziening in Caribisch Nederland ten opzichte van Europees Nederland worden in dit scenario via de Europees Nederlandse drinkwaterbedrijven doorbelast aan de Europees Nederlandse gebruikers. De distributeurs en producenten blijven gelijk aan de huidige situatie. Zodoende wordt dekking voor de hogere gebruikstarieven in dit scenario gevonden bij de afnemers in Europees Nederland.

1. Bestuurlijke impact		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.1	Socialiseren heeft geen impact op de huidige wijze van tariefvast-stelling en de rol van de ACM.	○ Voor de uitvoering van het scenario zal vaststelling van de maximale kostendekkende tarieven door de ACM nodig blijven om de benodigde dekking vast te stellen. Zodoende leidt dit niet tot directe aanpassingen op de wijze waarop de ACM het maximale tarief vaststelt. ○ Integraal onderdeel van de tariefregulering zoals ACM deze toepast is het inbrengen van prikkels om de drinkwater-bedrijven te stimuleren tot een efficiënte bedrijfsvoering te komen. Door tarieven te socialiseren bestaat de kans dat deze beoogde prikkel als onderdeel van de toegepaste methode door de ACM verminderd wordt. De tarieven naar de afnemers kennen geen directe relatie met de kosten die de drinkwaterbedrijven maken. Aanvullende afspraken met de waterbedrijven zijn potentieel nodig om hier invulling aan te geven.
1.2	Socialiseren vraagt aanpassingen op de bestaande uitgangspunten van de drinkwatervoorziening in Europees Nederland.	○ In Europees Nederland zijn 10 drinkwaterbedrijven verantwoordelijk voor de distributie van drinkwater binnen het eigen verzorgingsgebied. Tarieven verschillen onderling, onder andere door hogere productiekosten waar drinkwater wordt geproduceerd uit oppervlaktewater ten opzichte van lagere kosten in de regio's waar grondwater als bron voor drinkwater kan worden gebruikt. Tussen verzorgingsgebieden in Europees Nederland wordt niet gesocialiseerd. In algemene zin geldt dat elk afzonderlijk drinkwaterbedrijf kostendekkend, transparant en niet discriminerend mag zijn binnen het eigen verzorgingsgebied. Hierbij heeft elk drinkwaterbedrijf een eigen verantwoordelijkheid naar de eigen (gebonden) gebruikers. ○ Het doorbelasten van kosten van én een ander drinkwaterbedrijf én uit een ander verzorgingsgebied sluit niet op het huidige 'ecosysteem van afzonderlijke waterbedrijven' en past niet bij de huidige verantwoordelijkheid van een drinkwaterbedrijf in Europees Nederland. Een deel van de betrokkenen geeft aan dat socialiseren transparantie in het stelsel bemoeilijkt, omdat de kosten doorbelast naar eigen gebruikers niet door het waterbedrijf zelf worden gemaakt.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van Socialiseren.

1. Bestuurlijke impact		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.4	Socialiseren biedt – los van (eenmalige) bestuurlijke en/of juridische aanpassingen – een structurele oplossing ten opzichte van subsidieverstrekking.	○ De verwachting is dat de prijs voor drinkwater op de eilanden structureel hoog zal blijven door de schaalnadelen en de unieke context. Zodoende is de verwachting dat er structureel een bijdrage nodig zal blijven om betaalbaar drinkwater aan te bieden aan de bewoners van de eilanden en zo de kosten van levensonderhoud beheersbaar te houden. ○ Socialiseren sluit aan bij het structurele karakter van de financieringsbehoefte ten opzichte van een subsidieregeling die als instrument in de basis tijdelijk van aard is.
1.3	Socialiseren leidt tot administratieve lasten voor drinkwaterbedrijven in Europees Nederland.	○ Het scenario leidt naar verwachting tot hogere uitvoeringskosten voor de drinkwaterbedrijven in Europees Nederland, onder andere door toenemende administratieve last. Voor drinkwaterbedrijven in Caribisch Nederland is deze administratieve last beperkt. De administraties van de drinkwaterbedrijven in Europees Nederland zijn niet toegerust op een extra factuur-element door het heffen (via aanvullende toeslag) en/of verrekenen (via kostenberekening) naar gebruikers in het eigen verzorgingsgebied. Er zijn twee opties, waarbij wetswijzigingen nodig zijn om de hogere kosten van Caribisch Nederland te dekken via de Europees Nederlandse tarieven: i) verrekening in de kostenberekening van het drinkwater; of ii) via een aanvullende heffing zoals de BoL. De BoL is ingesteld als prikkel op zuinig gebruik van drinkwater in Europees Nederland en zodoende in de huidige opzet niet bedoeld voor het doel zoals beoogd in het scenario. Zie voor juridische impact pagina 16. ○ Matching en periodieke bijstelling van benodigde dekking in een tariefcomponent (vast bedrag of % toeslag) per gebruiker worden als administratief belastend en inefficiënt ingeschat door een deel van de betrokkenen. Opgebrachte gelden uit Europees Nederland mogen immers per drinkwaterbedrijf de maximale kosten niet overstijgen, maar dienen voldoende kostendekkend te zijn. Dit vraagt nauwkeurige herverdeling.
1.5	Voorgaande observaties gelden in algemene zin. Tegelijkertijd kent elk eiland eigen kenmerken en een eigen dynamiek. Hiernaast worden per eiland aanvullend de specifieke observaties voor het eiland weergegeven.	Bonaire ○ Geen aanvullende specifieke observaties ten aanzien van de situatie op Bonaire. Sint Eustatius ○ Het scenario biedt in de huidige opzet en reikwijdte geen oplossing voor burgers die niet aangesloten zijn op het drinkwaternet. Investeringen om het netwerk uit te breiden bij een aansluitvraag zijn nodig. Dekking voor deze investeringen is geen onderdeel van dit scenario. Saba ○ Het scenario biedt in de huidige opzet en reikwijdte geen oplossing voor burgers die geen RO-water afnemen.

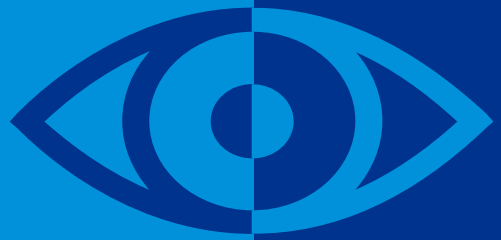
© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de juridische impact van Socialiseren.

Onderstaande observaties hebben betrekking op Bonaire en Sint Eustatius. Binnen de huidige wetgeving heeft de ACM geen rol in de tariefberekening en -vaststelling op Saba. Het RO-water op Saba kwalificeert niet als drinkwater en de tarifering van het in 2021 beschikbare gebottelde drinkwater valt niet onder de Wet elektriciteit en drinkwater BES.

2. Juridische impact		
#	**Observatie**	**Toelichting**
2.1	Socialiseren vereist significante aanpassingen in de verschillende wetten en wetsystemen, waarbij verhoudingen en vervlechting tussen de geldende wetgeving in Europees Nederland en Caribisch Nederland nodig zijn.	○ Er bestaat geen relatie tussen de wetgeving op de drinkwatervoorziening in Europees Nederland en Caribisch Nederland. Wetten in beide gebieden hebben elk een eigen bereik, beschrijving van de taak van een drinkwaterbedrijf en verzorgingsgebied waar het voor verantwoordelijk is. Er zijn geen onderlinge verhoudingen geregeld. ○ Verder is de wijze waarop tarieven berekend worden in de wet geregeld. De kosten uit Caribisch Nederland kunnen op basis van de bestaande wetgeving niet via de drinkwaterbedrijven bij gebruikers in Europees Nederland in rekening worden gebracht. De calculatie van de vaste en variabele tarieven in Europees Nederland vindt haar basis in een wettelijk kader waarin is vastgelegd welke kostencomponenten op welke wijze opgenomen mogen worden in de tarieven (zie Drinkwater-wet, art. 10 t/m 13, Drinkwaterbesluit art. 6 t/m 10 en Drinkwaterregeling art. 5 t/m 7). In algemene zin geldt dat tarieven kostendekkend, transparant en niet discriminerend mogen zijn (Drinkwaterwet, art. 11, lid 1). Dit scenario vraagt om een wetswijziging of samenvoeging van de Wet elektriciteit en drinkwater BES en de Drinkwaterwet om deze met elkaar in verband te brengen. Extra uitdaging is dat de Wet elektriciteit en drinkwater BES ook elektriciteit regelt, waarbij dit in Europees Nederland los staat van de Drinkwaterwet.
2.2	Een alternatieve dekking voor het variabele distributietarief vereist een wetswijziging.	○ De Wet elektriciteit en drinkwater BES geeft ruimte te subsidiëren op (i) vast gebruikstarief en (ii) wegtransport. Op aanvraag kan subsidie verleend worden met als doel een deel van de kosten te dekken die worden verdisconteerd in het vaste gebruikstarief en het wegtransporttarief, teneinde deze tarieven die in rekening worden gebracht bij afnemers te verminderen. De subsidievoorwaarden worden vastgelegd in een subsidiebeschikking. ○ De Wet elektriciteit en drinkwater BES biedt geen ruimte om het variabele distributietarief te subsidiëren of op een andere wijze te dekken. Dit vraagt een aanpassing van de wet.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

2) Subsidiëren

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van Subsidiëren.

Het scenario ziet erop toe dat de gebruikstarieven in Caribisch Nederland worden verlaagd door het structureel beschikbaar stellen van een subsidie. Dit leidt tot gesubsidieerde vaste en/of variabele gebruikstarieven voor Bonaire en Sint Eustatius en drinkwatertarieven voor RO-water en gebotteld drinkwater op Saba.

Dit scenario is uitgewerkt in twee varianten: 1) subsidiëren binnen een gestaffelde tariefstructuur; en 2) subsidiëren binnen de huidige tariefstructuur. De omvang van de subsidie, resulterend in een lager tarief voor bewoners op de eilanden, is een keuze en vraagt een heldere norm op wat een aanvaardbaar tarief is. Zie hiervoor ook onze eerdere observaties op pagina 12.

Betrokkenen geven aan dat de bestuurlijke impact samenhangt met de keuze voor een variant. Zodoende zijn de opgehaalde beelden per variant afzonderlijk van elkaar opgenomen (tabellen 1.1 en 1.2).

1.1 Bestuurlijke impact: Subsidiëren binnen een gestaffelde tariefstructuur		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.1.1	Een herinvoering van gestaffelde tariefstructuur vraagt aanpassingen op de administraties van de waterbedrijven op Bonaire en Sint Eustatius.	○ Het voeren van een gestaffeld tarief biedt een voordeliger tarief voor de (eerste) basisbehoefte van de gebruikers, omdat een lager tarief geldt voor de eerste verbruikte kubieke meters drinkwater per aansluiting. ○ De huidige administraties zijn op dit moment niet ingericht op facturering van een gestaffeld tarief richting gebruikers. Betrokkenen geven aan dat een aanpassing hierop uitvoerbaar is, maar wel aanvullende administratieve lasten veroorzaakt.
1.1.2	Het voeren van een gestaffeld tarief sluit niet aan op de uitgangspunten en de calculatiemethodiek van de ACM, als een deel van de staffels het vastgestelde maximumtarief overstijgt. Als dit niet het geval is (bijvoorbeeld door aanvullende subsidiëring) dan heeft dit scenario geen directe impact op de methodiek van de ACM.	○ De methodiek van de ACM is in de basis geënt op het principe van kostenoriëntatie. De ACM berekent de maximumtarieven op basis van werkelijke kosten in combinatie met genormeerde uitgangspunten, zoals een W.A.C.C.-normafspraak rondom profit-sharing. Calculatie van een gedifferentieerd tarief is zodoende niet mogelijk. Immers, de eerste x m^3 drinkwater voor een aansluiting veroorzaken dezelfde kosten als de opvolgende y m^3 drinkwater. ○ Wel is het vanuit bestuurlijk perspectief mogelijk een differentiatie in het tarievenbeleid toe te passen nadat de ACM de tarieven (op basis van de huidige methodiek) heeft vastgesteld. Daarbij moet geborgd worden dat de gekozen tariefstructuur in combinatie met subsidie de totale kosten van het drinkwaterbedrijf blijft dekken en gekozen tarieven de maximumtarieven van de ACM niet overstijgen.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van Subsidiëren.

1.1 Bestuurlijke impact: Subsidiëren binnen een gestaffelde tariefstructuur		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.1.3	Het voeren van een gestaffeld tarief leidt potentieel tot geschillen. Dit leidt tot administratieve belasting.	○ Betrokkenen geven aan dat het invoeren van een staffel beperkt objectieve grond kent vanuit een kostenperspectief. Hierdoor zullen bepaalde gebruikers(groepen) benadeeld worden. Dit leidt in potentie tot geschillen tussen de drinkwater-bedrijven en gebruikers. De ACM heeft een rol in geschillenbehandeling. Het in behandeling nemen en afwikkelen van geschillen is een administratieve belasting voor meerdere betrokken partijen.
1.1.4	Het voeren van een gestaffeld tarief, waarbij ‘grootverbruikers’ – veelal het bedrijfsleven – zwaarder belast worden dan de huidige situatie is economisch onwenselijk en/of belemmerend bij het (door)ontwikkelen van bepaalde sectoren op de eilanden.	○ Herinvoering van een gestaffeld tarief heeft naar verwachting een negatief effect voor veel bedrijven op de eilanden die hiermee onevenredig hard geraakt worden. Veel bedrijven zijn kleinschalig (‘mom-and-pop stores’), extra kosten voor deze groep bedrijven worden als onwenselijk ervaren. Hiermee wordt het probleem niet opgelost, maar verlegd. ○ Aanvullend heeft de huidige tariefstructuur het de afgelopen jaren mogelijk gemaakt specifieke bedrijfssectoren (zoals landbouw) op de eilanden te ontwikkelen. Deze sectoren leveren een bijdrage aan de lokale economieën en verkleinen potentieel de afhankelijkheid van import.
1.1.5	Een subsidieregeling vraagt periodieke hernieuwing.	○ De huidige subsidieregeling is tijdelijk van aard en vraagt periodieke vernieuwing (elke 5 jaar). Ondanks dat het verlengen van deze afspraak relatief eenvoudig is, is deze opzet voor de lange termijn beperkt duurzaam (gegeven het structurele karakter van schaalnadelen op de eilanden). Voor een langeretermijnafspraak zal er afstemming moeten worden gezocht met het ministerie van Financiën.

KPMG

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van Subsidiëren.

1.1 Bestuurlijke impact: Subsidiëren binnen een gestaffelde tariefstructuur		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.1.6	Voorgaande observaties gelden in algemene zin. Tegelijkertijd kent elk eiland eigen kenmerken en een eigen dynamiek. Hiernaast worden per eiland de specifieke aandachtspunten weergegeven, zoals opgehaald in de gevoerde gesprekken.	Bonaire o Herinvoering van een gestaffeld tarief helpt een kwetsbare groep niet. Met name op Bonaire komt het voor dat gezinnen met een laag inkomen uit kostenoverweging bij elkaar wonen. De drinkwaterkosten van deze huishoudens zouden hard stijgen, doordat zij potentieel als grootverbruiker aangemerkt worden. Deze stijging geldt ook voor bedrijven (zie ook observatie 1.1.4). In twee consultaties voor aanpassing van de Wet elektriciteit en drinkwater BES, waarbij de mogelijkheid bestond om een gestaffeld tarief in te voeren, is dit beide keren – op verzoek van zowel particuliere als zakelijke afnemers op Bonaire – niet opgenomen. Sint Eustatius o Het scenario biedt in de huidige opzet en reikwijdte geen oplossing voor burgers die niet aangesloten zijn op het drinkwaternet. Investeringen om het netwerk uit te breiden bij een aansluitvraag zijn nodig. Dekking voor deze investeringen is geen onderdeel van dit scenario. o Een subsidie op de levering van water met watertrucks wordt als een onwenselijke prikkel gezien, omdat dit bewoners er potentieel van weerhoudt tot een vaste aansluiting over te gaan. Saba o Voor Saba is een gestaffeld tarief geheel niet uitvoerbaar, omdat op Saba geen sprake is van aansluitingen en/of een drinkwaternetwerk waarbij verbruik gemeten kan worden. Daarnaast kent de drinkwatervoorziening op het eiland een eigen dynamiek door het gebruik van twee soorten water: het RO-water en het in 2021 gebottelde drinkwater.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van Subsidiëren.

1.2 Bestuurlijke impact: Subsidiëren binnen de bestaande tariefstructuur		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.2.1	Subsidiëren binnen de huidige tariefstructuur is qua opzet in de basis vergelijkbaar met de huidige situatie.	○ De toepassing van een subsidie op de huidige tariefstructuur heeft een beperkte invloed op het geldende beleid en past binnen de huidige afspraken tussen de Openbare Lichamen, waterbedrijven en ministeries en de rolverdeling en/of taken en bevoegdheden tussen deze partijen. Alleen het beoogde tariefniveau en de tariefcomponenten waarover de subsidie gegeven wordt kunnen veranderen.
1.2.2	Subsidiëren binnen de huidige tariefstructuur heeft geen impact op de huidige wijze van tariefvaststelling en de rol van de ACM.	○ Voor de uitvoering van het scenario zal vaststelling van de maximale kostendekkende tarieven door de ACM nodig blijven om de benodigde dekking vast te stellen. Zodoende leidt dit niet tot directe aanpassingen op de wijze waarop de ACM het maximale tarief vaststelt. ○ Integraal onderdeel van de tariefregulering zoals de ACM dit toepast is het inbrengen van prikkels om de drinkwaterbedrijven te stimuleren tot een efficiënte bedrijfsvoering te komen. Door tarieven te socialiseren bestaat de kans dat deze beoogde prikkel als onderdeel van de toegepaste methode door de ACM verminderd wordt. De tarieven naar de afnemers kennen geen directe relatie met de kosten die de drinkwaterbedrijven maken. Aanvullende afspraken met de waterbedrijven zijn potentieel nodig om hier invulling aan te geven.
1.2.3	Een subsidieregeling vraagt periodieke hernieuwing.	○ De huidige subsidieregeling is tijdelijk van aard en vraagt periodieke vernieuwing (elke 5 jaar). Ondanks dat het verlengen van deze afspraak relatief eenvoudig is, is deze opzet voor de lange termijn beperkt duurzaam (gegeven het structurele karakter van schaalnadelen op de eilanden). Voor een langeretermijnafspraak zal er afstemming moeten worden gezocht met het ministerie van Financiën.

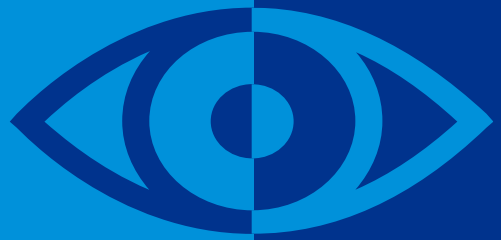
© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de juridische impact van Subsidiëren.

Onderstaande observaties hebben betrekking op Bonaire en Sint Eustatius. Binnen de huidige wetgeving heeft de ACM geen rol in de tariefberekening en -vaststelling op Saba. Het RO-water op Saba kwalificeert niet als drinkwater en de tarifering van het in 2021 beschikbare gebottelde drinkwater valt niet onder de Wet elektriciteit en drinkwater BES.

2. Juridische impact: Subsidiëren binnen een gestaffelde tariefstructuur		
#	**Observatie**	**Toelichting**
2.1	De toepassing van subsidie binnen een gestaffelde tariefstructuur (variant i) vereist een significante aanpassing van de wet.	○ Artikel 3.14 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES stelt dat de tarieven kunnen verschillen voor verschillende categorieën afnemers. Tegelijkertijd stelt artikel 3.7 dat een distributeur zich onthoudt van discriminatie tussen afnemers en categorieën afnemers. Hierdoor valt te betwisten of dit artikel daarmee voldoende ruimte biedt voor de toepassing van gedifferentieerde tarieven. Om zeker te zijn van een rechtmatige uitvoering van de wet zou artikel 3.17, dat de inhoud van het variabele gebruikstarief beschrijft, uitgebreid moeten worden. In elk geval is een gedegen onderbouwing nodig bij het verbruik- en prijsniveau voor differentiatie om dit toe te passen. ○ Daarnaast zal de wet aangepast moeten worden zodat er hogere tarieven mogen worden geheven dan de maximum-tarieven op basis van het kostenveroorzakerprincipe zoals vastgesteld door de ACM. Hiervoor bestaat in de wet op dit moment geen ruimte.
2.2	De opzet van de wet biedt ruimte om af te wijken van de door de ACM vastgestelde tarieven, deze ruimte wordt gevonden in de subsidieregeling.	○ De subsidiegrondslag in de Wet elektriciteit en drinkwater BES is breed en biedt daarmee ruimte om via een algemene subsidieregeling verschillende voorwaarden te stellen om tot de gewenste tariefniveaus te komen. Zo stelt artikel 5.1 dat subsidie verleend kan worden aan een distributeur met als doel een deel van de kosten te dekken die worden verdisconteerd in het vaste gebruikstarief en het wegtransporttarief en daarmee de tarieven die in rekening worden gebracht bij de afnemers. ○ De ruimte om invulling te geven aan een duurzame en beheersbare exploitatie wordt binnen de huidige kaders het eenvoudigst gevonden in de opzet van de subsidieregeling.
2.3	Een alternatieve dekking voor het variabele distributietarief vereist een wetswijziging.	○ De Wet elektriciteit en drinkwater BES geeft ruimte te subsidiëren op (i) vast gebruikstarief en (ii) wegtransport. Op aanvraag kan subsidie verleend worden met als doel een deel van de kosten te dekken die worden verdisconteerd in het vaste gebruikstarief en het wegtransporttarief, teneinde deze tarieven die in rekening worden gebracht bij afnemers te verminderen. De subsidievoorwaarden worden vastgelegd in een subsidiebeschikking. ○ De Wet elektriciteit en drinkwater BES biedt geen ruimte om het variabele distributietarief te subsidiëren of op een andere wijze te dekken. Dit vraagt een aanpassing van de wet.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

3) Gedifferentieerde tarieven tussen gebruikers

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van gedifferentieerde tarieven tussen gebruikers.

Het scenario ziet erop toe de drinkwatertarieven voor het financieel meest kwetsbare deel van de afnemers te verlagen. Zodoende wordt onderscheid gemaakt tussen gebruikers onderling op andere kenmerken dan 'type aansluiting' of 'gebruik'. Hiermee wordt beoogd tot lagere tarieven voor de financieel meest kwetsbare afnemers op Bonaire en Sint Eustatius te komen. Dekking wordt opgebracht door subsidies.

1. Bestuurlijke impact		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.1	Differentiatie in tarieven tussen gebruikersgroepen is discriminerend en wordt niet gezien als een passend instrument.	○ De heersende opvatting is dat drinkwater (tot een bovengrens) een eerste levensbehoefte is en dat het zodoende voor iedere burger op een eiland even kostbaar dient te zijn. ○ Inkomensgerichte hulp voor een specifieke groep met een gelijke aansluiting wordt als onwenselijk beschouwd, omdat het discriminerend werkt. Betrokkenen geven aan dat er andere – beter passende – instrumenten mogelijk zijn om het meest kwetsbare deel te helpen en dat differentiatie in drinkwatertarieven niet het geëigende instrument is om dit onderscheid te maken. Bijvoorbeeld via het ministerie van Financiën en/of het ministerie van SZW.
1.2	Differentiatie in tarieven tussen gebruikersgroepen met gelijke aansluiting is niet mogelijk op basis van bestaande administraties van de drinkwaterbedrijven.	○ Op basis van de administraties van de drinkwaterbedrijven is een 'financieel kwetsbare afnemer' niet te identificeren. De waterbedrijven registreren van hun afnemers alleen het aansluittype, huishoudelijk vs. niet huishoudelijk en het verbruik per aansluiting. Ook geven de waterbedrijven aan dat de huishoudelijke aansluiting ook als klein bedrijf kan functioneren en vice versa. ○ Toekomstig differentiëren op klantkenmerken, anders dan aansluittype, etc. leidt tot administratieve lasten bij de drinkwaterbedrijven, zowel in initiële opzet als in reguliere uitvoering.
1.3	Het voeren van verschillende tarieven leidt naar verwachting tot geschillen. Dit leidt tot administratieve belasting.	○ Betrokkenen geven aan dat differentiatie geen objectieve grond kent vanuit een kostenperspectief. Hierdoor zullen bepaalde gebruikers(groepen) benadeeld worden. Dit leidt tot geschillen tussen de drinkwaterbedrijven en gebruikers. De ACM heeft een rol in geschillenbehandeling. Het in behandeling nemen en afwikkelen van geschillen is een administratieve belasting voor meerdere betrokken partijen.

KPMG

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van gedifferentieerde tarieven tussen gebruikers.

1. Bestuurlijke impact		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.3	Een subsidieregeling vraagt periodieke hernieuwing.	○ Een subsidieregeling is tijdelijk van aard en vraagt periodieke vernieuwing (elke 5 jaar). Ondanks dat het verlengen van deze afspraak relatief eenvoudig is, is deze opzet voor de lange termijn beperkt duurzaam (gegeven het structurele karakter van schaalnadelen op de eilanden).
1.4	Voorgaande observaties gelden in algemene zin. Tegelijkertijd kent elk eiland eigen kenmerken en een eigen dynamiek. Hiernaast worden per eiland de specifieke aandachtspunten weergegeven, zoals opgehaald in de gevoerde gesprekken.	Bonaire ○ Geen aanvullende of afwijkende beelden ten opzichte van voorgaande observaties ten aanzien van de situatie op Bonaire. Sint Eustatius ○ Het scenario biedt in de huidige opzet en reikwijdte geen oplossing voor burgers die niet aangesloten zijn op het drinkwaternet. Investeringen om het netwerk uit te breiden bij een aansluitvraag zijn nodig. Dekking voor deze investeringen is geen onderdeel van dit scenario. Saba ○ Voor Saba is dit scenario geheel niet uitvoerbaar, omdat op Saba geen sprake is van aansluitingen en/of een drinkwaternetwerk. Daarnaast kent de drinkwatervoorziening op het eiland een eigen dynamiek door het gebruik van twee soorten water: het RO-water en het in 2021 gebottelde drinkwater.

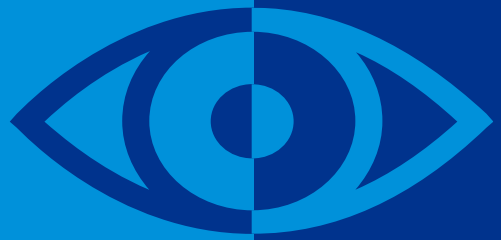
© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de juridische impact van gedifferentieerde tarieven tussen gebruikers.

Onderstaande observaties hebben betrekking op Bonaire en Sint Eustatius. Binnen de huidige wetgeving heeft de ACM geen rol in de tariefberekening en -vaststelling op Saba. Het RO-water op Saba kwalificeert niet als drinkwater en de tarifering van het in 2021 beschikbare gebottelde drinkwater valt niet onder de Wet elektriciteit en drinkwater BES.

2. Juridische impact		
#	**Observatie**	**Toelichting**
2.1	De toepassing van een gedifferentieerd tarief tussen gebruikers vereist een significante aanpassing van de wet.	○ Artikel 3.14 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES stelt dat de tarieven kunnen verschillen voor verschillende categorieën afnemers. Tegelijkertijd stelt artikel 3.7 dat een distributeur zich onthoudt van discriminatie tussen afnemers en categorieën afnemers. ○ Hierdoor biedt de wet geen ruimte voor de toepassing van gedifferentieerde tarieven tussen gebruikers. Om zeker te zijn van een rechtmatige uitvoering van de wet zou artikel 3.17, dat de inhoud van het variabele gebruikstarief beschrijft, uitgebreid moeten worden. ○ In elk geval is een gedegen onderbouwing nodig bij het verbruik- en prijsniveau voor differentiatie om dit toe te passen.
2.2	Differentiatie in tarieven binnen gebruikersgroepen lijkt mogelijk in de subsidieregeling. De onderliggende motivatie incl. een harde afgrenzing zal in de praktijk uitdagend blijken.	○ De subsidiegrondslag in de Wet elektriciteit en drinkwater BES is breed en biedt daarmee ruimte om via een algemene subsidieregeling verschillende voorwaarden te stellen om tot de gewenste tariefniveaus te komen. ○ De ruimte om invulling te geven aan tariefbeleid wordt binnen de huidige kaders het eenvoudigst gevonden in de opzet van de subsidieregeling, maar ook hier geldt dat een solide motivatie benodigd is om juridische disputen en geschillen te kunnen beslechten.
2.3	Specifiek voor het variabele distributietarief vraagt een alternatieve dekking om een wetswijziging.	○ De Wet elektriciteit en drinkwater BES geeft ruimte te subsidiëren op (i) vast gebruikstarief en (ii) wegtransport. Op aanvraag kan subsidie verleend worden met als doel een deel van de kosten te dekken die worden verdisconteerd in het vaste gebruikstarief en het wegtransporttarief, teneinde deze tarieven die in rekening worden gebracht bij afnemers te verminderen. De subsidievoorwaarden worden vastgelegd in een subsidiebeschikking. ○ De Wet elektriciteit en drinkwater BES biedt geen ruimte om het variabele distributietarief te subsidiëren of op een andere wijze te dekken.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

4) Duurzame energie

Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van Duurzame Energie.

Meer duurzame energie leidt potentieel tot een lagere kostprijs van drinkwater en minder afhankelijkheid van de olieprijs. Tegelijkertijd is de impact van verdere verduurzaming van energieopwekking op de tarieven beperkt, waardoor dit scenario niet zelfstandig de oplossing vormt om te komen tot een duurzame exploitatie, maar mogelijk in samenhang met de ander scenario's bezien kan worden.

Het scenario ziet erop toe de drinkwatertarieven voor Caribisch Nederland te verlagen door verduurzaming van de energievoorziening op de eilanden. Dit reikt verder dan drinkwater. Hiervoor wordt de impact van het inzetten van duurzaam opgewekte elektriciteit op de kostprijs afgezet tegen de kostprijs zoals deze geldt bij gebruik van de huidige wijze van energieopwekking.

1. Bestuurlijke impact		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.1	Uitvoering geven aan dit scenario valt grotendeels buiten de directe invloedsfeer van het ministerie van IenW en vraagt afstemming met het ministerie van EZK.	○ Voor Caribisch Nederland valt de drinkwatervoorziening in de portefeuille van het ministerie van IenW en de elektriciteits-voorziening in die van het ministerie van EZK. Investeringen in duurzame energie om invulling te geven aan duurzaam-heidsdoelstellingen, de afhankelijkheid van de olieprijs te verminderen en (afhankelijk van diezelfde olieprijs) de kostprijs voor energie te verlagen vallen zodoende binnen het domein van het ministerie van EZK. Een direct handelingsperspectief voor het ministerie van IenW is niet voorhanden.
1.2	De inzet van meer duurzame energie voor de elektriciteits-productie ten behoeve van de drinkwaterproductie heeft geen verdere bestuurlijke impact.	○ De huidige wijze van tariefvaststelling biedt ruimte om jaarlijks de hoogte van de verschillende kostencomponenten van de drinkwatertarieven (waaronder de elektriciteitskosten) te veranderen op basis van de beste inschatting. ○ Indien het elektriciteitstarief hoger of lager uitvalt door de inzet van duurzame energie (of de olieprijs) wordt dit meegenomen in de vaststelling van de maximale tarieven door de ACM. Derhalve wordt er geen bestuurlijke impact verwacht.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

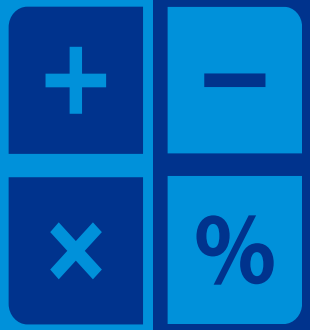
Onderstaande observaties zijn geëxtraheerd uit gesprekken met betrokkenen en zien toe op de bestuurlijke impact van Duurzame Energie.

1. Bestuurlijke impact		
#	**Observatie**	**Toelichting**
1.3	Voorgaande observaties gelden in algemene zin. Tegelijkertijd kent elk eiland eigen kenmerken en een eigen dynamiek. Hiernaast worden per eiland de specifieke aandachtspunten weergegeven, zoals opgehaald in de gevoerde gesprekken.	Bonaire ○ WEB Bonaire heeft onlangs een plan uitgewerkt voor de inzet van een meer duurzame energiemix voor elektriciteits-opwekking (het hybride plan). Verder heeft verduurzaming van de energievoorziening op het eiland de aandacht van het bestuurscollege (onder andere in het bestuursplan) en maakt zij deel uit van het Blue Destination-concept. Sint Eustatius ○ Geen aanvullende of afwijkende beelden ten opzichte van voorgaande observaties. Saba ○ Verdere verduurzaming heeft naar verwachting voor Saba beperkt impact op de energieprijs. De energieprijs op Saba is al behoorlijk laag, ook in verhouding tot de andere eilanden.

Onderstaande observatie ten aanzien van de juridische impact heeft betrekking op Bonaire en Sint Eustatius. Binnen de huidige wetgeving heeft de ACM geen rol in de tariefberekening en -vaststelling op Saba. Het RO-water op Saba kwalificeert niet als drinkwater en de tarifering van het in 2021 beschikbare gebottelde drinkwater valt niet onder de Wet elektriciteit en drinkwater BES.

2. Juridische impact		
#	**Observatie**	**Toelichting**
2.1	De inzet van meer duurzame energie voor de elektriciteits-productie ten behoeve van de drinkwaterproductie heeft geen juridische impact.	○ De inzet van meer duurzame energie heeft invloed op de kosten voor elektriciteit, wat een kostencomponent is binnen de huidige methode van tariefberekening en vaststelling. Eventuele aanpassingen in de hoogte van het tarief als resultante van een lagere elektriciteitsprijs passen daarmee in de huidige wet- en regelgeving.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

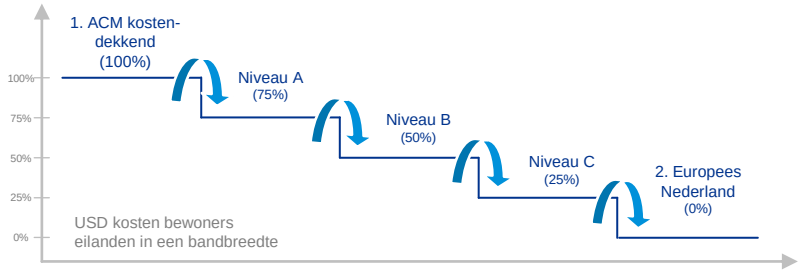
2. Financiële impact

De financiële impact is samengevat in een bandbreedte waarin voor verschillende tariefniveaus de benodigde dekking is berekend. Dit vormt een 'menukaart' voor verdere besluitvorming.

Een bandbreedte op verschillende tariefniveaus per eiland geeft – bij het ontbreken van een norm op betaalbaarheid – zicht op de financiële impact van verschillende tariefniveaus voor drinkwater.

Door het ontbreken van een duidelijke norm op 'betaalbaar drinkwater' is gekozen om de financiële impact weer te geven in een bandbreedte. Dit geeft inzicht in zowel het tariefniveau van drinkwater op de eilanden, als de benodigde dekking nodig om dit tariefniveau te handhaven. De uitwerking laat zich daarmee vergelijken met een menukaart waarbinnen verschillende opties en combinaties mogelijk zijn.

- **Als theoretisch maximum hanteren we de kostendekkende tarieven op basis van het ACM-model**. Dit sluit aan bij de wetgeving die dit niveau als maximumtarief vaststelt. De kostendekkende tarieven voor Bonaire en Sint Eustatius zijn volgens de ACM-methodiek opgesteld op basis van de afgegeven prognoses in drinkwaterverbruik, kosten en aansluitingen van de drinkwaterbedrijven. Waar een meerjarige prognose niet aanwezig was, zijn cijfers van voorgaande jaren gelijk gehouden. Zie bijlage D voor een toelichting op deze gegevens. Voor Saba is voor het RO-water de huidige kostprijs voor het Openbaar Lichaam Saba gehanteerd en de verwachte kostprijs van het in 2021 beschikbare gebottelde drinkwater.
- **Als theoretisch minimum hanteren we het Europees Nederlandse tariefniveau.** Voor Bonaire en Sint Eustatius is hiervoor het gemiddelde Europees Nederlandse vastrecht en variabele tarief gehanteerd van 2020 in USD. Doordat Saba een andere tariefstructuur kent dan Europees Nederland, is gewerkt met een aanname om tot een benadering van het Europees Nederlandse tariefniveau te komen op basis van de gemiddelde drinkwaterkosten per persoon op Sint Eustatius bij hantering van het Europees Nederlandse tariefniveau. Hierbij wordt het RO-watertarief gehandhaafd op het huidige tariefniveau voor afnemers van USD 0,06 per gallon. De overige tariefverlaging wordt doorgezet in de prijs van een 5-gallonfles drinkwater om een beeld te geven van het effect op de prijs voor gebotteld drinkwater. Zie bijlage B voor de berekening achter deze tarieven.

- Voor inzicht in mogelijke tariefniveaus in de bandbreedte tussen de maximum (kostendekkende) tarieven (100%) en minimum (Europees Nederlandse) tarieven (0%) zijn drie tariefniveaus berekend van 75%, 50% en 25% doorberekening van kosten binnen deze bandbreedte.
- Aanvullend is voor Bonaire en Sint Eustatius de financiële impact berekend om een vast distributietarief van USD 0 te hanteren. Gegeven de tariefstructuur van Saba is een dergelijke berekening voor Saba niet mogelijk.
- Bonaire kent verschillende typen aansluitingen (en daarmee vaste distributietarieven). Het overgrote deel (ruim 98%) van de aansluitingen betreft 1/2"-aansluitingen, welke veelal voor huishoudens worden gebruikt. Zodoende is de financiële impact uitsluitend berekend voor het vaste distributietarief van 1/2"-aansluitingen.
- Voor de vertaling van bedragen tussen USD en EUR wordt een vaste wisselkoers gehanteerd van USD/EUR van 1,23.

De volgende pagina's tonen de tabellen per eiland bestaande uit de meerjarige prognose van kostendekkende tarieven, de alternatieve tariefniveaus en de financiële impact (benodigde dekking) om deze alternatieve tariefniveaus te hanteren. De huidige wetgeving staat de subsidie van het vaste distributietarief toe. Voor subsidiëring (of andersoortige demping) van het variabele distributietarief is een wetswijziging nodig. De impact op de benodigde dekking is daarom per tarief weergegeven. De volgende pagina toont allereerst een 'leeswijzer' met daarin de tabel van Bonaire uitgelegd, gevolgd door inzicht voor elk afzonderlijk eiland.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

De financiële impact is samengevat in een bandbreedte waarin voor verschillende tariefniveaus de benodigde dekking is berekend. Dit vormt een 'menukaart' voor verdere besluitvorming.

Uitvergroting op volgende pagina's

	Bonaire - Bandbreedte van tariefniveaus en impact	Eenheid	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1	**Kostendekkende tarieven (100%)**							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd (kostendekkend)	USD	50,65	51,40	51,90	52,06	50,98	51,56
	Variabel distributietarief p/m3 (kostendekkend)	USD	3,19	3,16	3,10	3,04	3,09	3,02
A	**Tariefniveau A (op 75% van de bandbreedte)**							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd	USD	39,61	40,18	40,55	40,67	39,86	40,29
	Variabel distributietarief p/m3	USD	2,75	2,73	2,69	2,64	2,68	2,63
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1000)	EUR	1.219	1.272	1.312	1.343	1.337	1.381
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1000)	EUR	668	675	666	653	660	647
B	**Tariefniveau B (op 50% van de bandbreedte)**							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd	USD	28,57	28,95	29,20	29,28	28,74	29,03
	Variabel distributietarief p/m3	USD	2,32	2,30	2,27	2,24	2,27	2,23
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1000)	EUR	2.437	2.544	2.623	2.685	2.674	2.763
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1000)	EUR	1.335	1.350	1.332	1.305	1.321	1.293
C	**Tariefniveau C (op 25% van de bandbreedte)**							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd	USD	17,53	17,72	17,85	17,89	17,62	17,76
	Variabel distributietarief p/m3	USD	1,88	1,87	1,86	1,84	1,86	1,84
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1000)	EUR	3.656	3.816	3.935	4.028	4.011	4.144
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1000)	EUR	2.003	2.026	1.998	1.958	1.981	1.940
2	**Tariefniveau op Europees Nederlandse tarieven (0%)**							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd	USD	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50
	Variabel distributietarief p/m3	USD	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
1	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1000)	EUR	4.875	5.087	5.247	5.370	5.348	5.526
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1000)	EUR	2.670	2.701	2.665	2.610	2.641	2.587
3	**Vast distributietarief van USD 0,-**							
2	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd	USD	0	0	0	0	0	0
	Impact om tot vast distributietarief van USD 0,- te komen (x1000)	EUR	5.592	5.823	5.998	6.136	6.129	6.322

1

Ter illustratie: socialiseren of subsidiëren op Europees Nederlands tariefniveau vraagt een jaarlijkse dekking van tussen de EUR 7.545 miljoen en EUR 8.112 in 2022 en 2027.

De tabel toont de impact van het hanteren van het Europees Nederlandse tariefniveau. Dit vraagt voor Bonaire in 2022 om een benodigde dekking van EUR 4.875 miljoen op het vaste distributietarief en EUR 2.670 miljoen op het variabele distributietarief. Samen resulteert dit in een totale benodigde dekking van EUR 7.545 miljoen. Dit loopt op tot EUR 8.112 miljoen in 2027, bestaande uit dekking voor het vaste distributietarief van EUR 5.526 miljoen en het variabele distributietarief van EUR 2.587 miljoen. De groei in de jaarlijkse dekking wordt verklaard door de verwachte groei in zowel het aantal aansluitingen als het drinkwaterverbruik.

2

Ter illustratie: het hanteren van een vast distributietarief van USD 0 vraagt een jaarlijkse dekking van EUR 5.592 miljoen en EUR 6.322 miljoen in 2022 en 2027.

De tabel toont dat hanteren van een vast distributietarief van USD 0 resulteert in een benodigde dekking van tussen de EUR 5.592 en 6.322 miljoen de komende 5 jaar voor Bonaire. De stijging in benodigde dekking kan verklaard worden door de verwachte stijging in het aantal aansluitingen.

3

Ter illustratie: voor toepassing van gedifferentieerde tarieven tussen gebruikers biedt de tabel handvatten voor inzicht in de financiële impact.

- Scenario 3 gaat over het toepassen van gedifferentieerde tarieven tussen gebruikers om tot lagere drinkwatertarieven voor het financieel meest kwetsbare deel van de afnemers te komen. Er is geen eenduidige definitie van een kwetsbare gebruiker beschikbaar of welk aandeel deze groep heeft in het totaalaantal afnemers. Hierdoor is een concrete indicatie van de financiële impact op dit scenario niet eenduidig te maken. Door de opzet in band-breedtes, bieden uitkomsten wel handvatten om de financiële impact in te schatten.
- Een mogelijke definitie van het scenario zou kunnen zijn dat 10% van de afnemers behoort tot de financieel kwetsbare groep, waarvoor drinkwater-tarieven worden gehanteerd op Europees Nederlands tariefniveau. Voor de overige 90% van de afnemers worden de tarieven van het middelpunt tussen kostendekkend en Europees Nederlands tarief gehanteerd (onderdeel B). Voor 2022 betekent dit bij benadering een benodigde dekking voor de financieel kwetsbare groep van EUR 755K (10% van EUR 7.545 miljoen) en een benodigde dekking voor de overige afnemers van EUR 3.395 miljoen (90% van EUR 3.772 miljoen). Dit leidt tot een totale impact van EUR 4.150 miljoen voor 2022.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Financiële impact van verschillende tariefniveaus voor drinkwater op Bonaire

	Bonaire – Bandbreedte van tariefniveaus en impact	Eenheid	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Kostendekkende tarieven (100%)							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd. (kostendekkend)	USD	50,65	51,40	51,90	52,06	50,98	51,56
	Variabel distributietarief p/m^3 (kostendekkend)	USD	3,19	3,16	3,10	3,04	3,09	3,02
A	**Tariefniveau A (op 75% van de bandbreedte)**							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd.	USD	39,61	40,18	40,55	40,67	39,86	40,29
	Variabel distributietarief p/m^3	USD	2,75	2,73	2,69	2,64	2,68	2,63
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1.000)	EUR	1.219	1.272	1.312	1.343	1.337	1.381
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1.000)	EUR	668	675	666	653	660	647
B	**Tariefniveau B (op 50% van de bandbreedte)**							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd.	USD	28,57	28,95	29,20	29,28	28,74	29,03
	Variabel distributietarief p/m^3	USD	2,32	2,30	2,27	2,24	2,27	2,23
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1.000)	EUR	2.437	2.544	2.623	2.685	2.674	2.763
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1.000)	EUR	1.335	1.350	1.332	1.305	1.321	1.293
C	**Tariefniveau C (op 25% van de bandbreedte)**							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd.	USD	17,53	17,72	17,85	17,89	17,62	17,76
	Variabel distributietarief p/m^3	USD	1,88	1,87	1,86	1,84	1,86	1,84
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1.000)	EUR	3.656	3.816	3.935	4.028	4.011	4.144
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1.000)	EUR	2.003	2.026	1.998	1.958	1.981	1.940
	Tariefniveau op Europees Nederlandse tarieven (0%)							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd.	USD	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50
	Variabel distributietarief p/m^3	USD	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1.000)	EUR	4.875	5.087	5.247	5.370	5.348	5.526
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1.000)	EUR	2.670	2.701	2.665	2.610	2.641	2.587
	Vast distributietarief van USD 0							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd.	USD	0	0	0	0	0	0
	Impact om tot vast distributietarief van USD 0 te komen (x1.000)	EUR	5.592	5.823	5.998	6.136	6.129	6.322

NB: Voor de vertaling van bedragen tussen USD en EUR wordt een vaste wisselkoers gehanteerd van USD/EUR van 1,23.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Financiële impact van verschillende tariefniveaus voor drinkwater op Sint Eustatius

	Sint Eustatius – Bandbreedte van tariefniveaus en impact	Eenheid	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Kostendekkende tarieven (100%)							
	Vast distributietarief p/mnd. (kostendekkend)	USD	95,41	95,41	95,41	95,41	95,41	95,41
	Variabel distributietarief p/m^3 (kostendekkend)	USD	6,73	6,73	6,73	6,73	6,73	6,73
A	**Tariefniveau A (op 75% van de bandbreedte)**							
	Vast distributietarief p/mnd.	USD	73,18	73,18	73,18	73,18	73,18	73,18
	Variabel distributietarief p/m^3	USD	5,41	5,41	5,41	5,41	5,41	5,41
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1.000)	EUR	259	266	272	279	285	292
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1.000)	EUR	208	230	236	241	247	253
B	**Tariefniveau B (op 50% van de bandbreedte)**							
	Vast distributietarief p/mnd.	USD	50,95	50,95	50,95	50,95	50,95	50,95
	Variabel distributietarief p/m^3	USD	4,09	4,09	4,09	4,09	4,09	4,09
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1.000)	EUR	518	531	544	557	570	583
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1.000)	EUR	415	460	471	483	495	506
C	**Tariefniveau C (op 25% van de bandbreedte)**							
	Vast distributietarief p/mnd.	USD	28,72	28,72	28,72	28,72	28,72	28,72
	Variabel distributietarief p/m^3	USD	2,77	2,77	2,77	2,77	2,77	2,77
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1.000)	EUR	777	797	816	836	856	875
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1.000)	EUR	623	690	707	724	742	759
	Tariefniveau op Europees Nederlandse tarieven (0%)							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd.	USD	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50
	Variabel distributietarief p/m^3	USD	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
	Impact om tot tariefniveau vast distributietarief te komen (x1.000)	EUR	1.037	1.063	1.089	1.115	1.141	1.167
	Impact om tot tariefniveau variabel distributietarief te komen (x1.000)	EUR	831	920	943	966	989	1.012
	Vast distributietarief van USD 0							
	Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd.	USD	-	-	-	-	-	-
	Impact om tot vast distributietarief van USD 0 te komen (x1.000)	EUR	1.112	1.140	1.168	1.196	1.224	1.252

NB: Voor de vertaling van bedragen tussen USD en EUR wordt een vaste wisselkoers gehanteerd van USD/EUR van 1,23.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Financiële impact van verschillende tariefniveaus voor RO-water en drinkwater op Saba

	Saba – Bandbreedte van tariefniveaus en impact	Eenheid	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Kostendekkende tarieven (100%)							
	RO-watertarief	USD	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
	Gebotteld drinkwater – 5-gallonfles (beschikbaar in 2021)	USD	5,46	5,46	5,46	5,46	5,46	5,46
A	**Tariefniveau A (op 75% van de bandbreedte)**							
	RO-watertarief	USD	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09
	Gebotteld drinkwater – 5-gallonfles (beschikbaar in 2021)	USD	4,52	4,57	4,56	4,58	4,57	4,59
	Impact om tot tariefniveau RO-watertarief te komen (x1.000)	EUR	25	25	25	25	26	26
	Impact om tot tariefniveau gebotteld drinkwater te komen (x1.000)	EUR	77	73	73	72	76	75
B	**Tariefniveau B (op 50% van de bandbreedte)**							
	RO-watertarief	USD	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
	Gebotteld drinkwater – 5-gallonfles (beschikbaar in 2021)	USD	3,58	3,68	3,67	3,70	3,69	3,71
	Impact om tot tariefniveau RO-watertarief te komen (x1.000)	EUR	50	50	50	50	53	53
	Totale impact om tot tariefniveau te komen (x1.000)	EUR	155	146	147	145	152	150
B	**Tariefniveau C (op 25% van de bandbreedte)**							
	RO-watertarief	USD	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
	Gebotteld drinkwater – 5-gallonfles (beschikbaar in 2021)	USD	2,64	2,79	2,78	2,82	2,81	2,84
	Impact om tot tariefniveau RO-watertarief te komen (x1.000)	EUR	75	75	75	75	79	79
	Totale impact om tot tariefniveau te komen (x1.000)	EUR	232	219	220	217	229	225
	Tariefniveau op Europees Nederlandse tarieven (0%)							
	RO-watertarief	USD	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06
	Gebotteld drinkwater – 5-gallonfles (beschikbaar in 2021)	USD	1,70	1,90	1,89	1,94	1,92	1,97
	Impact om tot tariefniveau RO-watertarief te komen (x1.000)	EUR	100	100	100	100	105	105
	Impact om tot tariefniveau gebotteld drinkwater te komen (x1.000)	EUR	310	293	294	290	305	300

NB: Voor de vertaling van bedragen tussen USD en EUR wordt een vaste wisselkoers gehanteerd van USD/EUR van 1,23.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

3. Conclusies

Uitkomsten

Betrokkenen zijn het erover eens dat drinkwater, als voorziening voor de eerste levensbehoefte, voor iedereen toegankelijk moet zijn. De wijze waarop dit vorm te geven is een keuze.

Onderstaande tabel plaatst ter indicatie de verschillende scenario's met elkaar in verband. Het maakt duidelijk dat duurzame energie als zelfstandig scenario beperkt bijdraagt aan het beoogde doel van borgen van structurele betaalbaarheid (zie ook bijlage E) en dat verlaging van de drinkwatertarieven niet het geëigende instrument is om de meest kwetsbare bewoners op de eilanden te ondersteunen. Verder is het onderscheid tussen socialiseren en subsidiëren sterk afhankelijk van de te kiezen norm op betaalbaarheid en de mate waarin subsidiëren wordt beschouwd als een structurele oplossing. De tabel geeft een indicatie hoe de verschillende scenario's scoren op i) borgen betaalbaarheid voor bewoners op de eilanden, ii) bestuurlijke impact, iii) juridische impact en iv) implementatie tijd. Hierbij merken wij op dat de verschillen genuanceerd liggen en worden ingekleurd door de weging die door betrokkenen aan de onderliggende argumenten wordt gegeven.

Bij het maken van een keuze voor een toekomstig model raden wij aan deze te toetsen aan een aantal te definiëren uitgangspunten. Uitgangspunten geven richting. Niet alleen definiëren deze uitgangspunten de voornaamste eigenschappen van het te kiezen model, maar zij maken het ook mogelijk in het proces grip te houden op de initiële doelstellingen. Voorliggende rapportage biedt hier inspiratie voor, omdat deze uitgangspunten (deels) al voorbij zijn gekomen in de verschillende observaties bij de scenario's. Denk hierbij aan de uitgangspunten: i) de oplossing moet recht doen aan de verschillen die bestaan tussen de eilanden; ii) de oplossing is rechtvaardig voor alle gebruikers op de eilanden; iii) de oplossing is doelmatig en leidt niet tot onnodige administratieve lasten voor betrokken partijen; en iv) de oplossing is bestuurlijk en juridisch robuust en uitvoerbaar.

Samenhang scenario's

#	Scenario	**Draagt bij aan doel van structurele betaalbaarheid**	**Bestuurlijke impact –** vraagt aanpassingen aan bestaande stelsel	**Juridische impact –** vraagt aanpassingen aan wettelijk kader	**Implementatie tijd –** duur van de aanpassing
1	**Socialiseren** Het scenario ziet erop toe dat de hogere kosten voor de drinkwatervoorziening in Caribisch Nederland ten opzichte van Europees Nederland via Europees Nederlandse drinkwaterbedrijven worden doorbelast aan de Europees Nederlandse gebruikers. De impact van dit scenario is op alle aspecten groot. Omdat hier uit wordt gegaan van Europees Nederlandse tarieven heeft dit een groot positief effect op de betaalbaarheid en bevat het een structurele oplossing voor een structureel vraagstuk. Tegelijkertijd vraagt het significante aanpassingen op verschillende wetsystemen in zowel Europees Nederland als Caribisch Nederland en vraagt dit de betrokkenheid van Europees Nederlandse waterbedrijven. De implementatie van dit scenario vraagt naar verwachting een lange doorlooptijd (>3 jaar) en het is van de verschillende onderzochte scenario's het meest complex door de opzet.				
2.1	**Subsidiëren binnen een gestaffelde tariefstructuur** Het scenario ziet erop toe dat de gebruikstarieven in Caribisch Nederland worden verlaagd door het structureel beschikbaar stellen van een subsidie binnen een gestaffelde tariefstructuur. (Her)invoering van een gestaffelde structuur is administratief belastend en leidt naar verwachting tot geschillen gegeven de beweging die in het verleden is ingezet naar het huidige stelsel. Verder wordt de betaalbaarheid niet voor alle gebruikers bevorderd en vraagt dit een aanpassing in de Wet elektriciteit en drinkwater BES. Onze indicatie van implementatie tijd is middellang (2-3 jaar). Op dit moment loopt een wetswijzigingsproces op deze wet; indien de input uit dit scenario in dit proces meegenomen kan worden dan volgt dit scenario grotendeels deze tijdslijnen.				

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

weinig / laag veel / hoog

Uitkomsten

Samenhang scenario's					
#	Scenario	**Draagt bij aan doel van structurele betaalbaarheid**	**Bestuurlijke impact –** vraagt aanpassingen aan bestaande stelsel	**Juridische impact –** vraagt aanpassingen aan wettelijk kader	**Implementatie tijd –** duur van de aanpassing
2.2	**Subsidiëren binnen de huidige tariefstructuur** Het scenario ziet erop toe dat de gebruikstarieven in Caribisch Nederland worden verlaagd door het structureel beschikbaar stellen van een subsidie binnen de huidige tariefstructuur. Dit scenario biedt, afhankelijk van beoogd tariefniveau, ruimte om bij te dragen aan het doel van betaalbaarheid. Verder is de bestuurlijke en juridische impact beperkt, omdat dit grotendeels uitvoerbaar is binnen de huidige kaders. Echter, wanneer het nodig is om ook het variabele tarief te subsidiëren dan vraagt dit aanpassingen in de Wet elektriciteit en drinkwater BES. Onze indicatie van implementatietijd is middellang (1-3 jaar). Op dit moment loopt een wetswijzigingsproces op deze wet; indien de input uit dit scenario in dit proces meegenomen kan worden dan volgt dit scenario deze tijdslijnen. Indien gekozen wordt om niet op het variabele tarief te subsidiëren dan is er sprake van voortzetting van beleid en geen sprake van implementatietijd.				
3	**Gedifferentieerde tarieven tussen gebruikers** Het scenario ziet erop toe de drinkwatertarieven voor het financieel meest kwetsbare deel van de afnemers te verlagen. De bestuurlijke en juridische impact is groot en bevat geen oplossing voor een groot deel van de bewoners op Bonaire en Sint Eustatius en niet voor Saba als totaal. Zodoende zal dit scenario altijd in combinatie met een ander scenario moeten worden beschouwd. Belangrijker is dat wij vaststellen dat het drinkwater, als nutsvoorziening, niet het geëigende instrument is om gericht een deel van de bevolking op de eilanden te ondersteunen om de kosten voor levensonderhoud te verlagen. Zodoende achten wij invoering niet haalbaar.				
4	**Inzet van duurzame energie** Het scenario ziet erop toe de kostprijs en daarmee de tarieven voor gebruikers te verlagen door in te zetten op meer duurzame energie. Meer duurzame energie leidt potentieel tot een lagere kostprijs van drinkwater en minder afhankelijkheid van de olieprijs. Tegelijkertijd is de impact van verdere verduurzaming van energieopwekking op de tarieven beperkt. Verdere verduurzaming van de energievoorziening op de eilanden vraagt forse meerjarige investeringen. Ook is dit scenario niet zelfstandig de oplossing om te komen tot een duurzame exploitatie, maar zal het in samenhang met de ander scenario's bezien moeten worden. Zodoende is onze indicatie van de implementatie-tijd lang (>3 jaar).				

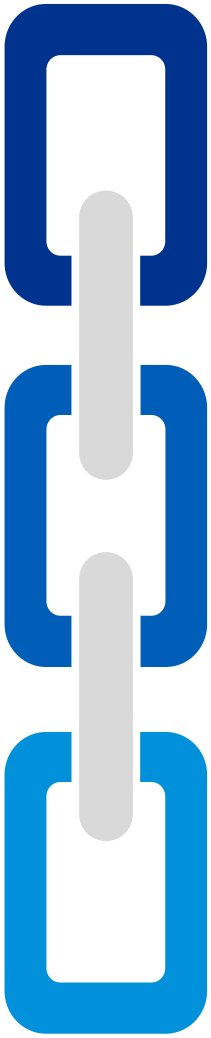
© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Bijlagen

A. Korte beschrijving juridisch kader
B. Berekening Europees Nederlands tariefniveau voor Saba
C. Impact Socialiseren op gebruikers in Europees Nederland
D. Input voor berekening van de financiële impact van verschillende tariefniveaus
E. Inzicht energiecomponent als onderdeel van de kostprijs
F. Nadere details hybride plan verduurzaming
G. Impact van voortzetting gesubsidieerde tarieven van 2019
H. Gesprekslijst verkenning bestuurlijke en juridische impact

A. Korte achtergrond bij juridisch kader (1/2)

1

Wet elektriciteit en drinkwater BES

De regels voor elektriciteit en drinkwater zijn gebaseerd op de Wet elektriciteit en drinkwater BES. Hierin zijn onder andere vereisten voor productie en distributie vastgelegd, alsook op welke wijze tariefsregulering geregeld is.

2

Algemene Maatregelen van Bestuur Caribisch Nederland

De regering heeft onderdelen van de wet nader uitgewerkt in een Maatregel van Bestuur (AMvB).

3

Ministeriële regelingen Caribisch Nederland

Een ministerie kan zo'n AMvB weer uitwerken in een ministeriële regeling.

Wet elektriciteit en drinkwater BES

De Wet elektriciteit en drinkwater BES is in werking getreden op 1 juli 2016. De ACM heeft met deze wet de taak gekregen kostendekkende maximumtarieven voor afnemers van drinkwater vast te stellen.

De productieprijs wordt vastgesteld door de ACM en zij verdisconteert deze in het variabele gebruikstarief.

- De ACM stelt op 1 januari van ieder jaar, op voorstel van een producent, de productieprijs vast die deze producent ten hoogste zal doorberekenen aan een distributeur voor het geproduceerde drinkwater (Wet BES, art. 2.5, lid 1).
- Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld met betrekking tot de procedure en de elementen en de wijze van berekening van de productieprijs (Wet BES, art. 2.5, lid 7).
- Het variabele gebruikstarief (zie distributieprijs hieronder) verdisconteert de productieprijs met uitzondering van kosten die verband houden met de taken waarvoor een aansluittarief, vast gebruikstarief of een wegtransporttarief zijn vastgesteld.

De distributieprijs wordt vastgesteld door de ACM waarbij tarieven kunnen verschillen tussen afnemers.

- De ACM stelt, op voorstel van een distributeur, de tarieven vast die de distributeur ten hoogste zal doorberekenen aan de afnemers voor de distributie van drinkwater. Hierbij worden vier tarieven onderscheiden: a) aansluittarief, b) vast gebruikstarief, c) variabel gebruikstarief en d) wegtransporttarief voor drinkwater. De tarieven kunnen verschillen tussen verschillende categorieën afnemers (Wet BES, art. 3.14, lid 1-3).
- (a) Het aansluittarief wordt eenmalig in rekening gebracht bij eenieder die door een distributeur wordt aangesloten op een net (Wet BES, art. 3.15, lid 2).
- (b) Het vaste gebruikstarief wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die elektriciteit of drinkwater ontvangt op een aansluiting. De hoogte van het tarief is afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit. Voor bepaalde categorieën afnemers kan een lager vast gebruikstarief worden vastgesteld. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat voor afnemers met een lage aansluitcapaciteit een korting wordt gegeven op het vaste gebruikstarief, waarbij in de regeling het kortingspercentage wordt vastgesteld (Wet BES, art. 3.16).

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

A. Korte achtergrond bij juridisch kader (2/2)

— (c) Het variabele gebruikstarief verdisconteert de productieprijs en wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die drinkwater ontvangt.

— (d) Indien een aansluiting op het drinkwaternet bedrijfseconomisch onverantwoord is, heeft een distributeur tot taak om het transport van drinkwater uit te voeren via tankauto's, tankschepen of andere transportvoorzieningen. Het wegtransporttarief voor drinkwater wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die drinkwater ontvangt via een transportmiddel. De kosten bevatten de kosten van het transport verhoogd met de productieprijs (laatste is dus vastgesteld door de ACM).

Subsidiëring is mogelijk op (b) vast gebruikstarief en (d) wegtransport.

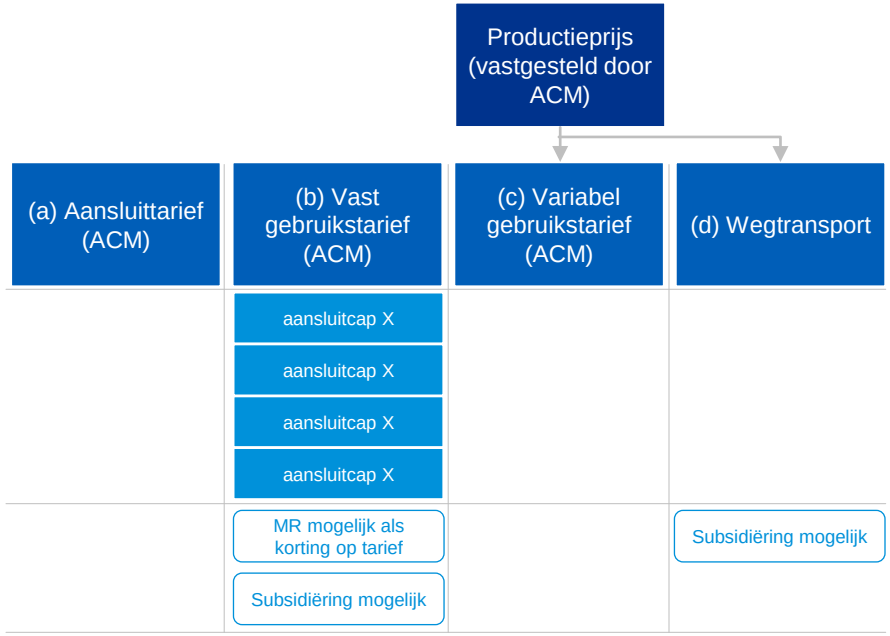
— Op aanvraag kan voor een kalenderjaar subsidie verleend worden aan de distributeur met als doel een deel van de kosten te dekken die worden verdisconteerd in het vaste gebruikstarief en het wegtransporttarief, teneinde deze tarieven die in rekening worden gebracht bij afnemers te verminderen. De subsidievoorwaarden worden vastgelegd in een subsidiebeschikking (Wet BES, art. 5.1, lid 1 en 2).

Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

— Betreft het Besluit van 1 juni 2016, houdende regels met betrekking tot de productie en distributie van elektriciteit en drinkwater op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (Besluit elektriciteit en drinkwater BES).

— Een AMvB is een besluit van de regering waarin regels uit een wet verder worden uitgewerkt. Voordeel is dat niet alle details precies in de wet zelf geregeld hoeven te worden. Bovendien kan een AMvB makkelijker (en dus sneller) worden gewijzigd dan een wet. Een AMvB is een Koninklijk Besluit (KB) van de regering en kan, anders dan een wet, in principe zonder medewerking van de Staten-Generaal worden vastgesteld. De regering moet over een Algemene Maatregel van Bestuur wel advies vragen aan de Raad van State. Na vaststelling vindt publicatie plaats in het Staatsblad.

— De AMvB stelt ten aanzien van de producent en distributeurs nadere regels over leveringszekerheid, kwaliteitseisen van drinkwater, kwaliteitscontroles, gebruik chemicaliën, etc.

Ministeriële regeling

— Betreft de regeling van de minister van Economische Zaken van 10 juni 2016, nr. WJZ/15003661, houdende regels met betrekking tot de productie en de distributie van elektriciteit en drinkwater op Bonaire, Sint Eustatius en Saba (ministeriële regeling elektriciteit en drinkwater BES).

— Een ministeriële regeling biedt verdere uitwerking van de wet en AMvB.

— Deze regeling beschrijft in meer detail het proces en de berekeningswijze van de tariefvaststelling van productie en distributie van elektriciteit en drinkwater, de kaders voor facturering en aanmaning, en eisen aan de vergunningverlening van een producent en/of distributeur.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

B. Berekening Europees Nederlands tariefniveau voor Saba (1/2)

Toelichting op berekening Europees Nederlands tariefniveau voor Saba

De tariefstructuur op Saba is wezenlijk anders dan in Europees Nederland. Dit bemoeilijkt te bepaling van de financiële impact van het hanteren van een Europees Nederlands tariefniveau. Om alsnog een indicatie te geven van de financiële impact werken we met aannames om tot een 'afgeleide van het Europees Nederlandse tariefniveau' te komen bij het ontbreken van een vergelijkbaar tarief. Dit tariefniveau vormt de basis voor de bepaling van de financiële impact voor Saba. De paragrafen hieronder beschrijven de gehanteerde methodiek. De volgende pagina toont de berekeningen.

1. Berekening van de gemiddelde kosten voor drinkwater per persoon op Sint Eustatius op Europees Nederlands prijsniveau

— Als uitgangspunt hanteren we de gemiddelde kosten voor drinkwater per persoon op Sint Eustatius op Europees Nederlands prijsniveau. We gebruiken Sint Eustatius als referentiepunt om recht te doen aan het gebruik van cisternen op Saba. De gemiddelde kosten bestaan uit:
  - de jaarlijkse kosten van een aansluiting op Europees Nederlands prijsniveau (vast distributietarief per maand x 12);
  - de jaarlijkse kosten van drinkwaterverbruik op Europees Nederlands prijsniveau (de prognose van drinkwaterverbruik gedeeld door het aantal inwoners op Sint Eustatius*, vermenigvuldigd met het variabel distributietarief per m^3).

— De berekende gemiddelde kosten voor drinkwater per persoon op Sint Eustatius vormen de basis voor de gemiddelde kosten voor drinkwater per persoon op Saba.

2. Vaststelling van het RO-watertarief

— Om recht te doen aan de unieke context op Saba wordt het RO-water meegenomen in de kosten voor water op Saba. Hiervoor hanteren we het geldende gesubsidieerde tarief van USD 0,06.

— Voor de prognose van het RO waterverbruik is het verbruik van 2019 gehanteerd als basis (bron: Financiële rapportage subsidie transportkosten water 2019, dd. 27 januari 2020). Vervolgens is de aanname gehanteerd dat het RO waterverbruik zal stijgen met de groei van het aantal inwoners op Saba*.

— Het RO water tarief samen met het gemiddelde verbruik RO water vormt samen de gemiddelde kosten RO water per bewoner Saba per jaar (USD 88,19).

3. Bepaling van het gebottelde drinkwatertarief per jaar

— De overige financiële ruimte geeft de kosten aan voor gebotteld drinkwater. Op basis van een gemiddeld verbruik van drinkwater per persoon per dag en het aantal benodigde 5-gallonflessen drinkwater om hierin te voorzien komen we tot de benadering van het tarief voor een 5-gallonfles drinkwater bij toepassing van het Europees Nederlandse tariefniveau.

— Het tarief varieert tussen de USD 1,70 en USD 1,97 door de jaren heen. Dit wordt verklaard door stijgingen in de gemiddelde kosten voor drinkwater per persoon op Sint Eustatius door hoger drinkwaterverbruik.

— We hanteren hiervoor de volgende aannames om tot het tarief te komen:
  - We hanteren 2,5 liter drinkwater per persoon per dag gebaseerd op drinkwatergebruik in huis per persoon per dag naar toepassing.**
  - We berekenen enkel de prijs van gebotteld drinkwater voor de 5-gallonfles. De mix van productie en gebruik van 3-gallon- en 5-gallonflessen is nog onduidelijk en de 5-gallonfles geeft de meest kostenefficiënte aankoop van drinkwater aan.
  - We gaan ervan uit dat de te realiseren bottelfabriek in de benodigde vraag kan voorzien.

*Bron: Bevolkingsprognose Caribisch Nederland 2020-2050 - CBS

**Bron: VEWIN – Kerngegevens drinkwater 2020, p. 7. - Drinkwaterverbruik naar toepassing: Voedselbereiding + Koffie, thee en water drinken 2016

→ Zie de volgende pagina voor de berekening

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

B. Berekening Europees Nederlands tariefniveau voor Saba (2/2)

Legenda

Berekend Europees Nederlands tariefniveau voor Saba

Bepaling tarieven Saba voor tariefniveau Europees Nederland	Eenheid	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal drinkwaterverbruik Sint Eustatius[1]	m3	197.465	218.635	224.110	229.585	235.060	240.535
Aantal bewoners Sint Eustatius[2]	#	3.100	3.100	3.200	3.200	3.300	3.300
Gemiddeld verbruik drinkwater per bewoner Statia per jaar	m3	64	71	70	72	71	73
Variabel tarief Europees Nederland per m3	USD	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
Gemiddelde variabele kosten per bewoner St. Eustatius per jaar	USD	92,06	101,93	101,22	103,69	102,95	105,35
Vast distributietarief aansluiting per jaar (vastrecht Europees Nederland)	USD	77,95	77,95	77,95	77,95	77,95	77,95
Gemiddelde kosten per bewoner Sint Eustatius per jaar	USD	170,01	179,88	179,17	181,64	180,90	183,29
Verbruik RO water Saba	gal	3.086.626	3.086.626	3.086.626	3.086.626	3.233.608	3.233.608
Aantal bewoners Saba[2]	#	2.100	2.100	2.100	2.100	2.200	2.200
Gemiddeld verbruik RO water per bewoner Saba per jaar	gal	1.469,8	1.469,8	1.469,8	1.469,8	1.469,8	1.469,8
Tarief RO water Saba per gallon	USD	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06
Gemiddelde kosten RO water per bewoner Saba per jaar	USD	88,19	88,19	88,19	88,19	88,19	88,19
Te dekken in tarief gebotteld drinkwater	USD	81,82	91,69	90,98	93,45	92,71	95,10
Verbruik drinkwater per persoon per dag (aanname)[3]	liter	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Verbruik aantal flessen gebotteld drinkwater (5 gallon) Saba per jaar	#	48,2	48,2	48,2	48,2	48,2	48,2
Tarief gebotteld drinkwater (5 gallon) voor tariefniveau Europees Nederland	USD	1,70	1,90	1,89	1,94	1,92	1,97
Verbruik aantal flessen gebotteld drinkwater (5 gallon) Saba	#	101.244	101.244	101.244	101.244	106.065	106.065

1. Bron: Base scenario Lange termijn studie STUCO 2020-2030 - VEI

2. Bron: Bevolkingsprognose Caribisch Nederland 2020-2050 - CBS

3. Bron: VEWIN Kerngegevens 2020 - Drinkwaterverbruik naar toepassing: Voedselbereiding + Koffie, thee en water drinken 2016

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

C. Het hanteren van het Europees Nederlands prijsniveau heeft een beperkte financiële impact voor gebruikers in Europees Nederland.

Het hanteren van tarieven op een Europees Nederlands prijsniveau – hetzij door toepassing van het scenario socialiseren, hetzij via subsidies – resulteert in een benodigde dekking van EUR 9,822 miljoen tot EUR 10,697 miljoen voor de drie eilanden gezamenlijk.

- Bij voorgenoemde indicaties zijn we uitgegaan van de gemiddelde Europees Nederlandse tarieven op het vaste en variabele tarief.
- De impact voor gebruikers in Caribisch Nederland is groot. Ter illustratie, voor een gebruiker op Bonaire dalen de kosten van het distributietarief met een factor van 87% en het variabele tarief met een factor van 55%.
- De meerjarige groei in benodigde dekking wordt veroorzaakt doordat er wordt gerekend met meerjarige stabiele tarieven gebaseerd op het Europees Nederlandse prijsniveau van 2020, terwijl er in de komende jaren voor alle eilanden verwacht wordt dat er een groei in aansluitingen en/of bewoners plaatsvindt.
- Indien dit prijsniveau wordt gehanteerd in combinatie met het scenario socialiseren dan is de financiële impact voor een gebruiker in Europees Nederland relatief klein door het schaalverschil. Dekking kan gevonden worden in vastrecht of variabel tarief. Volledige dekking via het jaarlijkse vastrecht heeft een impact van EUR 1,18 in 2022 oplopend tot EUR 1,29 in 2027. Volledige dekking via het variabele tarief resulteert in een impact van ongeveer EUR 0,01 per m^3.
- Deze indicatie gaat uit van gelijke tarieven per eiland op gemiddeld Europees Nederlands niveau. Dit resulteert niet in gelijke kosten voor een bewoner per eiland. Immers, het gebruik is verschillend, ook door de toepassing van cisternen op Sint Eustatius en Saba. Zie ook onze eerdere opmerkingen over het toepassen van een norm.
- De meerjarige groei in benodigde dekking kan verklaard worden doordat er wordt gerekend met meerjarige stabiele tarieven gebaseerd op het Europees Nederlandse prijsniveau van 2020, terwijl er in de komende jaren op alle eilanden een groei in aansluitingen en/of verbruik zal plaatsvinden.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

D. Input voor berekening van de financiële impact van verschillende tariefniveaus (1/3)

Bonaire

De tabel hieronder toont de prognose voor de kostendekkende tarieven, het aantal aansluitingen en het drinkwaterverbruik voor Bonaire. Deze gegevens hebben de input gevormd voor de berekening van de financiële impact van verschillende tariefniveaus op Bonaire.

— De kostendekkende tarieven zijn gebaseerd op de meerjarige kostenprognose van WEB Bonaire zoals opgenomen in het meerjarenplan. In afstemming met WEB Bonaire is deze kostenprognose op twee aspecten nader gespecificeerd.

— De eerste betreft een verdere specificering van de distributiekosten naar de kosten m.b.t. de aansluitingen en de kosten voor het wegtransport. Deze specificering maakt een meerjarige prognose van het variabele distributietarief en het wegtransporttarief mogelijk op basis van de ACM-methodiek. De tweede voortschrijdend inzicht de prognose voor het elektriciteitstarief en conversieratio kWh/m3 licht aangepast is.

— De prognose van het aantal aansluitingen naar aansluittype en het drinkwaterverbruik (via aansluiting of via wegtransport) is gebaseerd op de prognose van WEB Bonaire. WEB Bonaire doet hierin de aanname gedaan dat de verdeling van het aantal aansluitingen en het drinkwaterverbruik over aansluittypes gelijk blijft. Deze aanname nemen we over.

— Vervolgens zijn de kosten volgens de ACM-methodiek afgezet tegen het aantal aansluitingen en/of drinkwaterverbruik om te komen tot de verschillende kostendekkende tarieven. Voor Bonaire betekent dit o.a. het gebruik van de rekencapaciteit per aansluittype zoals gehanteerd door de ACM om te komen tot de vaste distributietarieven.

Bonaire – Input voor financiële impact

	Aansluittype	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kostendekkende tarieven							
Vast distributietarief (in USD p/mnd.)	1/2"	50,65	51,40	51,90	52,06	50,98	51,56
Vast distributietarief (in USD p/mnd.)	3/4"	113,96	115,66	116,79	117,14	114,71	116,01
Vast distributietarief (in USD p/mnd.)	1"	202,60	205,62	207,62	208,25	203,93	206,24
Vast distributietarief (in USD p/mnd.)	2"	810,41	822,47	830,47	832,99	815,74	824,94
Vast distributietarief (in USD p/mnd.)	4"	3.241,66	3.289,86	3321,89	3.331,96	3.262,96	3.299,77
Variabel distributietarief (in USD p/mnd.)	-	3,19	3,16	3,10	3,04	3,09	3,02
Aantal aansluitingen							
Vaste aansluiting	1/2"	11.315	11.612	11.844	12.081	12.322	12.569
Vaste aansluiting	3/4"	118	121	123	126	128	131
Vaste aansluiting	1"	13	13	14	14	14	14
Vaste aansluiting	2"	12	13	13	13	13	14
Vaste aansluiting	4"	6	6	6	6	6	6
Verbruik							
Verbruik in m3 (t.b.v. variabel distributietarief)	-	1.883.658	1.940.168	1.978.971	2.018.550	1.978.971	2.018.550
Verbruik in m3 (t.b.v. wegtransporttarief)	-	13.760	14.173	14.456	14.745	14.456	14.745

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

D. Input voor berekening van de financiële impact van verschillende tariefniveaus (2/3)

Sint Eustatius

De tabel hieronder toont de prognose voor de kostendekkende tarieven, het aantal aansluitingen en het drinkwaterverbruik voor Sint Eustatius. Deze gegevens hebben de input gevormd voor de berekening van de financiële impact van verschillende tariefniveaus op Sint Eustatius.

— Voor de bepaling van de kostendekkende tarieven voor 2022 t/m 2027 was geen meerjarige kostenprognose beschikbaar. Bij het ontbreken van deze kostenprognose zijn de tarieven van 2021 zoals deze zijn vastgesteld door de ACM voortgezet voor de jaren 2022 t/m 2027.

— De prognose van het aantal aansluitingen en het drinkwaterverbruik is gebaseerd op het rapport van VEI van november 2019: Lange termijn studie STUCO 2020-2030. In dit rapport zijn verschillende scenario's uitgewerkt m.b.t. de groei van het aantal aansluitingen en drinkwaterverbruik op Sint Eustatius. Voor dit onderzoek zijn het aantal aansluitingen en het drinkwaterverbruik gehanteerd zoals weergegeven in het BASE scenario in dit rapport.

— De prognose van het drinkwaterverbruik in het VEI onderzoek maakt geen onderscheid in drinkwaterverbruik via aansluitingen of via wegtransport. We hanteren de aanname dat de verdeling van drinkwaterverbruik gelijk blijft aan de verdeling in 2021 zoals vastgesteld door de ACM. Hierbij is 98% van het drinkwater verbruikt via de aansluitingen en 2% via wegtransport. Deze verdeling is toegepast op de jaren 2022 t/m 2027.

St. Eustatius – Input voor financiële impact	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kostendekkende tarieven						
Vast distributietarief (in USD p/mnd.)	95,41	95,41	95,41	95,41	95,41	95,41
Variabel distributietarief (in USD p/mnd.)	6,73	6,73	6,73	6,73	6,73	6,73
Aantal aansluitingen / m3						
Vaste aansluiting	1.195	1.225	1.255	1.285	1.315	1.345
Verbruik						
Verbruik in m3 (t.b.v. variabel distributietarief)	193.516	214.262	219.628	224.993	230.359	235.724
Verbruik in m3 (t.b.v. wegtransporttarief)	3.949	4.373	4.482	4.592	4.701	4.811

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

D. Input voor berekening van de financiële impact van verschillende tariefniveaus (3/3)

Saba

De tabel hieronder toont de prognose voor de kostendekkende tarieven, het aantal aansluitingen en het drinkwaterverbruik voor Saba.

1. De kostendekkende tarieven zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare kostprijsinformatie van RO-water en gebotteld drinkwater. Deze kostendekkende tarieven zijn overgenomen voor 2022 t/m 2027 bij het ontbreken van een meerjarige kostenprognose.
   - Het RO-watertarief is de kostprijs gehanteerd die het Openbaar Lichaam betaalt per gallon (bron: Financiële rapportage subsidie transportkosten water 2019, dd. 27 januari 2020).
   - Voor het in 2021 beschikbare gebotteld water is de kostprijsindicatie van een 5-gallonfles gehanteerd bij de 50/50-productieverdeling van 3-gallon- en 5-gallonflessen (bron: Cost Price Calculation Bottled Water – Vitens Evides).
   - We hanteren enkel de prijs van gebotteld drinkwater voor de 5-gallonfles. De mix van productie en gebruik van 3-gallon- en 5-gallonflessen is nog onduidelijk en de 5-gallonfles geeft de meest kostenefficiënte aankoop van drinkwater aan.
2. Het verbruik van RO-water en het verbruik van gebotteld drinkwater zijn gebaseerd op aannames bij het ontbreken van een meerjarige prognose van (drink)waterverbruik.
   - Voor het RO-water is het RO-waterverbruik van 2019 gehanteerd als basis (bron: Financiële rapportage subsidie transportkosten water 2019, d.d. 27 januari 2020). Vervolgens is de aanname gehanteerd dat het RO-waterverbruik zal stijgen met de groei van het aantal inwoners op Saba (bron: Bevolkingsprognose Caribisch Nederland 2020-2050 - CBS).
   - Het verbruik van het aantal 5-gallonflessen drinkwater is gebotteld drinkwater is gebaseerd op een aangenomen verbruik van 2,5 liter per persoon per dag. Vervolgens is de aanname gehanteerd dat het verbruik zal stijgen met de groei van het aantal inwoners op Saba (bron: Bevolkingsprognose Caribisch Nederland 2020-2050 - CBS). Zie voor meer toelichting de bijlage betreffende de berekening van het Europees Nederlands tariefniveau voor Saba.

Saba – Input voor financiële impact						
in USD						
	2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Kostendekkende tarieven						
RO-watertarief per gallon	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Gebotteld drinkwater – 5-gallonfles (beschikbaar in 2021)	5,46	5,46	5,46	5,46	5,46	5,46
Aantal gallons / flessen						
RO-water in gallon	3.086.626	3.086.626	3.086.626	3.086.626	3.233.608	3.233.608
Gebotteld drinkwater – 5-gallonfles (beschikbaar in 2021)	101.244	101.244	101.244	101.244	106.065	106.065

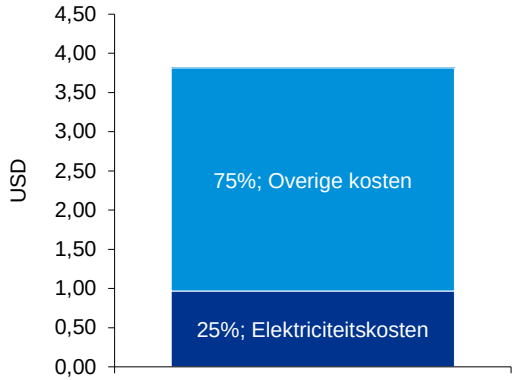
© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

E. De inzet van meer duurzame energie heeft invloed op de drinkwatertarieven via de component elektriciteitskosten van de kostprijs van drinkwater.

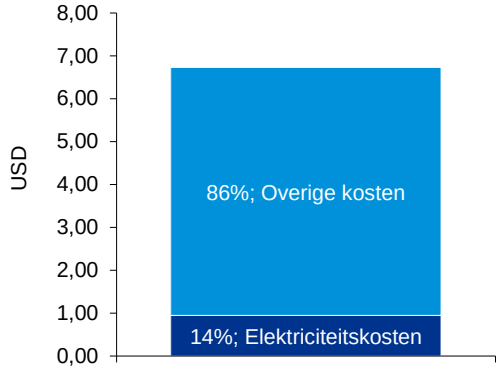
De inzet van meer duurzame energie kan invloed hebben op de drinkwatertarieven, maar zal niet als zelfstandig scenario leiden tot betaalbare drinkwatertarieven.

- De inzet van duurzame energie heeft invloed op de elektriciteitskosten, welke een component zijn van de kosten die gedekt worden in de drinkwatertarieven.
- De naastgelegen grafieken geven per eiland aan hoe groot de component elektriciteitskosten is binnen de drinkwatertarieven van 2021. Voor Bonaire en Sint Eustatius is het variabel distributietarief gehanteerd. Voor Saba is de kostprijsberekening van het in 2021 beschikbare gebottelde drinkwater gehanteerd. De component elektriciteitskosten voor RO-water is niet beschikbaar.
- De grafieken tonen dat de component elektriciteitskosten varieert tussen de 11% en 25% over de eilanden heen. Voor alle eilanden blijkt daarmee dat de drinkwatertarieven tot op zekere hoogte afhankelijk zijn van schommelingen in de elektriciteitskosten en/of investeringen in de verlaging ervan.
- Tegelijkertijd zijn besparingen gemaximeerd op de component elektriciteits-kosten. Zodoende zal de inzet van meer duurzame energie als op zichzelf staande aanpak zelf niet de ruimte bieden om tot significant meer betaalbare drinkwatertarieven te komen.
- Voor Bonaire heeft WEB Bonaire uitgewerkt wat de impact is van de olieprijs op de energietarieven. Dit hybride plan toont de impact van verduurzaming op de productieprijs van water in verschillende scenario's met een wisselende olieprijs. Het plan laat ten aanzien van de situatie op Bonaire zien dat verdere verduurzaming de afhankelijkheid van schommelingen in de olieprijs vermindert en beperkte invloed heeft op de productieprijs van drinkwater. Een dergelijke analyse is niet voorhanden voor de overige eilanden. Zie bijlage F voor nadere details.

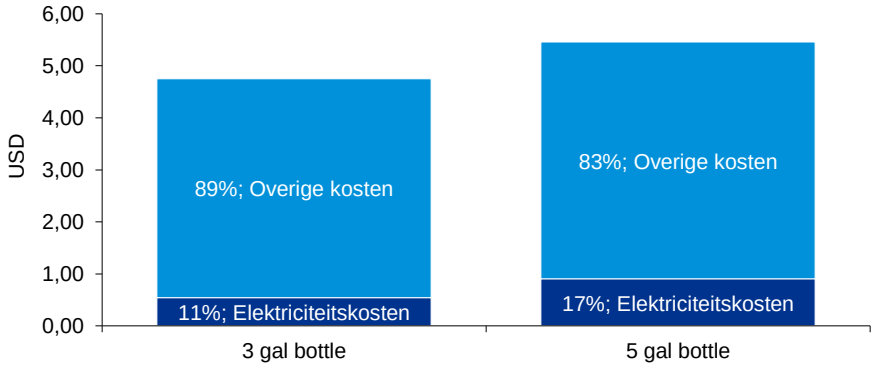
Aandeel elektriciteitskosten in variabel distributietarief Bonaire 2021

Aandeel elektriciteitskosten in variabel distributietarief Sint Eustatius 2021

Aandeel elektriciteitskosten in gebotteld drinkwater Saba 2021

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

F. Beschrijving hybride plan voor meer inzet duurzame energie WEB Bonaire

Voor Bonaire is een hybride plan uitgewerkt voor de inzet van meer duurzame energie voor de elektriciteitsproductie. Het effect op de drinkwatertarieven is afhankelijk van de olieprijs.

- WEB Bonaire heeft een plan ontwikkeld opgesteld voor het gebruik van een meer duurzame energiemix voor elektriciteitsopwekking, het zogenaamde ‘hybride plan’.
- Dit plan toont het effect van het gebruik van een meer duurzame energiemix t.o.v. van de huidige energiemix op het variabele elektriciteitstarief. Op dit moment wordt +-30% van de energie op Bonaire duurzaam opgewerkt. Met het hybride plan zal dit uitgroeien tot +-60%.
- De duurzame mix van dit plan is gebaseerd op een simulatie van de meest optimale mix aan energiebronnen voor een kostendempend effect op het elektriciteitstarief. Zo zou het ook mogelijk zijn dat bij bepaald hoger aandeel van duurzame energie meer investeringen in batterijen en windturbines nodig zijn die gedekt moeten worden in het variabel elektriciteitstarief, wat een kosten opdrijvend effect kan hebben.
- Voor de vergelijking is de huidige situatie in een base scenario uitgerekend voor de elektriciteitstarieven als de huidige energiemix gehandhaafd blijft. Hierin wordt rekening gehouden met de nodige investeringen en afschrijvingen.
- In het hybride plan wordt per jaar minder gebruik gemaakt van de vaste activa voor elektriciteitsproductie o.b.v. Heavy Fuel Oil (HFO). Om die reden is de activering van deze vaste activa lager en daarmee ook de afschrijving en rendement. Tegelijkertijd wordt er geïnvesteerd in nieuwe vaste activa voor elektriciteitsproductie o.b.v. wind en zonenergie. De investering en afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op expertinschattingen, welke hun weerslag vinden het ACM model.
- De bepaalde afschrijvingen, zowel in het base scenario als het hybride plan, vinden hun weerslag in het model van de ACM voor de bepaling van de maximale tarieven voor drinkwater.
- Het ACM model neemt de afschrijvingskosten zoals bepaald door het waterbedrijf mee in het model voor de berekening van de maximale tarieven voor drinkwater. Voor het base scenario betekent dit een voorzetting van de huidige afschrijvingen. Voor het hybride scenario zal een andere verhouding van afschrijvingen leiden.

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

F. Beschrijving hybride plan voor meer inzet duurzame energie WEB Bonaire

— **Stap 1** in onderliggende tabel toont het effect van het hybride plan op de productieprijs van drinkwater op Bonaire. Hieruit blijkt dat met de toepassing van het plan bij een gelijke olieprijs het elektriciteitstarief tot 1% lager uitvalt in 2027. Het plan gaat niet uit van overheidssubsidies op investeringen.

— **Stap 2** van de onderliggende tabel toont het effect van verschillende olieprijsniveaus op de productieprijs conform de input van het hybride plan. Hiervoor wordt gerekend met een drietal prijsniveaus; Hoog, Midden en Laag (zie tabel hiernaast). De uitkomsten tonen de productieprijs op basis van de huidige energiemix afhankelijk is van de olieprijs. Ter illustratie: voor 2021 daalt de productieprijs met 4,0% bij de lage olieprijs en stijgt de productieprijs met 3,8% bij een hoge olieprijs. Deze spreiding van +-8% is lager in vergelijking de schommelingen van de olieprijs bij implementatie van het hybride plan (+-4%). De inzet van meer duurzame energie zorgt er daarmee voor dat de productieprijs minder afhankelijk is van de olieprijs en biedt daarmee een meer stabiel en voorspelbaar drinkwatertarief. Daar staat tegenover dat bij een lage olieprijs de huidige energiemix goedkoper uitvalt.

Olieprijsniveaus in USD

Olieprijsniveau	Prijs
Hoog	85,00
Midden	62,00
Laag	38,00

Effect van hybride plan op productieprijs Bonaire

	Eenheid	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Stap 1: Delta tussen huidige en hybride energiemix							
Productieprijs (op basis van huidige energiemix)	USD	2,80	2,79	2,76	2,71	2,68	2,62
Productieprijs (op basis van hybride plan)	USD	2,81	2,79	2,75	2,69	2,67	2,59
Delta productieprijs ten opzichte van huidige energiemix	%	0,3%	0,1%	-0,2%	-0,7%	-0,4%	-1,0%
Stap 2: Sensitiviteitsanalyse olieprijsniveau op productieprijs							
Productieprijs op basis van huidige energiemix							
Productieprijs per m^3 (lage olieprijs)	USD	2,69	2,68	2,64	2,60	2,56	2,50
Productieprijs per m^3 (midden olieprijs) – huidige prognose	USD	2,80	2,79	2,76	2,71	2,68	2,62
Productieprijs per m^3 (hoge olieprijs)	USD	2,91	2,90	2,87	2,82	2,79	2,73
Productieprijs per m^3 (lage olieprijs)	%	-4,0%	-4,1%	-4,2%	-4,3%	-4,4%	-4,5%
Productieprijs per m^3 (midden olieprijs) – huidige prognose	%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Productieprijs per m^3 (hoge olieprijs)	%	3,8%	3,9%	4,0%	4,1%	4,2%	4,3%
Productieprijs op basis van hybride plan							
Productieprijs per m^3 (lage olieprijs)	USD	2,76	2,74	2,69	2,63	2,61	2,54
Productieprijs per m^3 (midden olieprijs)	USD	2,81	2,79	2,75	2,69	2,67	2,59
Productieprijs per m^3 (hoge olieprijs)	USD	2,86	2,85	2,81	2,75	2,72	2,64
Productieprijs per m^3 (lage olieprijs)	%	-2,0%	-2,1%	-2,2%	-2,3%	-2,3%	-2,0%
Productieprijs per m^3 (midden olieprijs)	%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Productieprijs per m^3 (hoge olieprijs)	%	1,9%	2,0%	2,1%	2,2%	2,2%	1,9%

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

G. Impact van voortzetting gesubsidieerde tarieven van 2019

Deze bijlage toont de financiële impact als de gesubsidieerde tarieven in 2019 meerjarig worden voorgezet. Dit betekent dat een selectie van de tarieven wordt vastgezet op het prijsniveau van 2019. Dit houdt in dat voor;

- Bonaire het vaste distributietarief en het wegtransporttarief worden gesubsidieerd tot respectievelijk USD 7,00 en USD 5,17.
- St. Eustatius het vaste distributietarief wordt gesubsidieerd tot USD 6,85.
- Saba het RO water tarief wordt gesubsidieerd tot USD 0,10.

De tabellen hieronder tonen de financiële impact per eiland. Hieruit lijkt dat voor Bonaire een jaarlijkse dekking van tussen de EUR 4.819 mln. en EUR 5.464 nodig is voor het vaste distributietarief en tussen de EUR 93K en 99K voor het wegtransporttarief. Voor Sint Eustatius is een jaarlijkse dekking van tussen de EUR 1.032 mln. en EUR 1.162 mln. nodig voor het vaste distributietarief. Voor Saba zal tussen de EUR 100K en EUR 105K nodig zijn om het RO-watertarief te handhaven op het prijsniveau van 2019.

Bonaire - Impact van voortzetting gesubsidieerde tarieven van 2019							
Kostendekkende tarieven	**Eenheid**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd (kostendekkend)	USD	50,65	51,40	51,90	52,06	50,98	51,56
Wegtransporttarief p/m3	USD	13,98	13,52	13,15	13,18	13,26	12,91
Prijsniveau handhaven op 2019							
Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd	USD	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00
Wegtransporttarief p/m3	USD	5,17	5,17	5,17	5,17	5,17	5,17
Impact om tot prijsniveau vast distributietarief te komen (x1000)	EUR	4.819	5.030	5.189	5.311	5.288	5.464
Impact om tot prijsniveau wegtransporttarief te komen (x1000)	EUR	99	96	94	96	95	93

Sint Eustatius - Impact van voortzetting gesubsidieerde tarieven van 2019							
Kostendekkende tarieven	**Eenheid**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Vast distributietarief p/mnd (kostendekkend)	USD	95,41	95,41	95,41	95,41	95,41	95,41
Prijsniveau handhaven op 2019							
Vast distributietarief aansluittype 1/2" p/mnd	USD	6,85	6,85	6,85	6,85	6,85	6,85
Impact om tot prijsniveau vast distributietarief te komen (x1000)	EUR	1.032	1.058	1.084	1.110	1.136	1.162

Saba - Impact van voortzetting gesubsidieerde tarieven van 2019							
Kostendekkende tarieven	**Eenheid**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
RO-watertarief per gallon (kostendekkend)	USD	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Prijsniveau handhaven op 2019							
RO-watertarief per gallon	USD	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06
Impact om tot prijsniveau RO-watertarief te komen (x1000)	EUR	100	100	100	100	105	105

KPMG

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

H. Gesprekslijst verkenning bestuurlijke en juridische impact

#	Organisatie	Gesprekspartners
1	ACM	Judith van Dijk, Lanah Haakman
2	Ministerie van BZK	Sarah van der Horn
3	Ministerie van EZK	Aurél Kennesy de Kenesse
4	Ministerie van IenW, afdeling HBJZ	Petra Mos
5	Openbaar Lichaam Bonaire	Bianca Peters
6	Openbaar Lichaam Saba	Nicole Johnson, Gerald Jong-Simmons, Sarah van der Horn
7	Openbaar Lichaam Sint Eustatius	Rient Hassell, Anthony Reid
8	STUCO	Fred Cuvalay, Martien den Blanken, Hyden Gittens
9	VEI	Gerard Speelman, Fred Elgers
10	VEWIN	Hendrik Jan IJsinga, Arjen Frentz
11	WEB Bonaire	Joanne Balentien, Arno van Scheijndel, Marlon Manuela

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

KPMG

KPMG on social media

KPMG app

© 2021 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken die onder licentie worden gebruikt door de zelfstandige ondernemingen die lid zijn van de wereldwijde KPMG-organisatie.